

DIE ERNÄHRUNGSWIRTSCHAFT

GOSPODARKA WYŻYWIENIA

Mitteilungsblatt der Zentralkammer für die Gesamtwirtschaft im G. G. Hauptgruppe Ernährung und Landwirtschaft
Wiadomości Centralnej Izby dla Ogólnej Gospodarki w G. G. Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa

Bezugspreis monatlich Zl. 3.10 zuzügl. Trägerlohn bzw. Postzustellgebühren. Erscheint jeweils zum 5. und 20. eines Mts. Bei höherer Gewalt oder sonstigen Einwirkungen besteht für den Verlag keine Verpflichtung für eine Ersatzlieferung. Prenumerata monatlich zfl 3.10 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazują się 5 i 20 każdego miesiąca. W wypadku wyższej sily czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Anzeigenbedingungen: 1 mm hohe und 22 mm breite Zeile 50 gr. Grundschrift Nonpareille, Textspalte 1 mm Höhe und 94 mm Spaltenbreite Zl. 4.—. Erm. Grundpreise II. Preisliste Nr. 1. Brielanschr.: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergerstr. 5a. Wierunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalla lekstowa 1 mm wys. i 94 szer. zfl 4.—. Zniżone ceny ogłoszeń w. Cennika Nr. 1. Adres: Wydaw. Rolnicze, Kraków, Nürnbergerstr. (Jul. Lea) 5a.

Nr. 2

5. 11. 1941

Jahrgang - Rok I

Zur Preisbildung in der Ernährungswirtschaft W kwestii kształtowania cen

Von Diplom-Landwirt Kürten, Amt für Preisbildung

Landläufig galt und gilt vielfach Polen noch als Land des Überflusses in ernährungswirtschaftlicher Hinsicht. Die Meinung geht auch dahin, daß hier dieser Überfluß zu den billigsten Preisen zu haben ist. Deshalb ist wohl auch so mancher von uns außerordentlich erstaunt gewesen, als er zum erstenmal in das GG. kam und feststellen mußte, daß die Wirklichkeit ganz anders war.

Die Preise für die Landwirtschaftliche Erzeugnisse in Polen waren vor dem Kriege in höchstem Maße schwankend und unsicher. Ein Jahr mit geringen Erträgen sicherte infolge der höheren Preise und der Sicherheit des Absatzes für den Landwirt eine bessere Rente als ein Jahr mit guter Ernte. Diese Verhältnisse führten zu einem Aufbau der landwirtschaftlichen Erzeugerbetriebe, bei dem jede Bargeldausgabe nach Möglichkeit, auch auf Kosten der Erträge, eingeschränkt wurde. Bodenmeliorationen, Gebäudeverbesserungen, Maschinenanschaffung, Zukauf von hochwertigen Zuchtvieh oder Saatgut unterblieben weitgehend.

Der weit verbreitete Klein- und Kleinstbetrieb war von Natur aus produktionschwach. Die starke Bodenzerplitterung führte zu einer weiteren Verschlechterung der Bodennutzung, da viel Land durch die Feldraine verloren ging und darüber hinaus eine gute Bearbeitung der Kleinstparzellen unmöglich wurde.

Die Notwendigkeit der Preisregelung

Ein über das Land gehender Krieg hat zunächst stets Produktionsrückgang und erheblichen Warenmangel zur Folge. Dieser macht sich besonders schnell bei den Lebensmitteln bemerkbar. Die unausbleibliche Folge einer unzureichenden Lebensmittelversorgung ist, daß die Bevölkerung versucht, Lebensmittel um jeden Preis und auf jedem Wege zu erhalten. Insbesondere machten sich der Jude und auch der Bauer diese Situation zunutze. Daher galt es, besondere Aufmerksamkeit den Verhältnissen in der Ernährungs- und Landwirtschaft zuzuwenden, da mit Beginn des Krieges eine Aufwärtsbewegung der Preise eingesetzt hatte. Diese setzt sich mit kurzen Unterbrechungen bis in das Frühjahr 1940 fort und führte zu einer völligen Zerrüttung der wirtschaftlichen Ordnung.

Spotykaliśmy się zazwyczaj i dziś jeszcze spotykamy się z mniemaniem, że Polska, a w szczególności Galicja — to kraj posiadający nadwyżkę produkcji w zakresie gospodarki w żywności. Z poglądem tym łączyło się przekonanie, że następstwem tego nadmiaru produktów jest nadzwyczaj niski poziom cen. To też nie jeden z nas popadał w zdumienie, kiedy, przybywając po raz pierwszy do Generalnego Gubernatorstwa, musiał przekonać się naocznie, że stosunki te w rzeczywistości przedstawiają się zgoła inaczej.

Ceny płodów rolniczych w Polsce były przed wojną do najwyższego stopnia chwiejne i niepewne. Lata, w których ziemia dawała plon skąpy, przynosiły tu rolnikowi, dzięki wyższym cenom i zapewnionemu zbytniowi produktów rolnych, wyższą rentę aniżeli lata o plonach obfitych. Stosunki te przyczyniły się do wytworzenia tego rodzaju struktury wytwórczych gospodarstw rolniczych, iż starano się tu możliwie jak najbardziej ograniczyć wszelkie wydatki w gotówce, chociażby się to działo kosztem wydajności otrzymywanych zbiorów. Melioracje gruntowe, naprawy budynków, zakup maszyn rolniczych, dokupywanie wysokwartościowego bydła rasowego lub materiału siewnego, wszystko to były wkłady, których unikano w jak najszerszej mierze.

Gospodarstwa małe i karłowate, będące tu najbardziej typową formą własności gruntu, cierpiały już z natury rzeczy na brak zdolności wytwórczej. Daleko posunięte rozdrobnienie własności ziemi przyczyniło się do jeszcze większego spadku wydajności użytkowania gruntów rolnych — wymagając z jednej strony marnowania znacznej stosunkowo przestrzeni zajętej pod łąki, z drugiej zaś strony uniemożliwiając należytą uprawę nadmiernie drobnych działek gruntu.

Potrzeba przymusowej regulacji cen

Każdy kraj, przez który przeszła niszcząca stopa wojny, odczuć musi przede wszystkim, jako bezpośrednie jej następstwo, spadek produkcji i dotkliwy brak towarów. Ten ostatni pojawia się szczególnie szybko w dziedzinie środków żywności. Nieuchronnym zaś skutkiem niedostatku środków żywności jest to, że ludność stara się zdobyć artykuły spożywcze za wszelką cenę i wszelkimi

Die Preise in den einzelnen Wirtschaftszweigen wie auch in den verschiedenen Landesteilen waren in keiner Weise mehr aufeinander abgestimmt.

Die Aufgaben des Preisbildungsamtes

Die Rettung aus diesen Schwierigkeiten konnte daher nur eine straffe, zentral geleitete Preisbildungsorganisation bringen, deren Grundlage durch die Preisbildungsverordnung vom 12. 4. 1940 (VBIGG. I S. 131) geschaffen wurde. Am 22. 10. 1940 kostete beispielsweise ein frisches Hühnerei 24 Gr., während es am Tage zuvor noch zu 13 Gr. zu erstehen war. Die Beurteilung, die diese Maßnahme des Amtes für Preisbildung von den verschiedenen Seiten erfuhr, ist typisch dafür, unter welchen Schwierigkeiten sich die Arbeit des Amtes für Preisbildung vollzieht und wie wenig möglich es ist, die Gesamtheit zufriedenzustellen. Auf der einen Seite Empörung darüber, daß von der zur Preisbildung berufenen Stelle eine Preiserhöhung von beinahe 100% zugelassen wird, auf der anderen Seite der Vorwurf, daß dieser niedrige Preis die geplante Erzeugungs- und Erfassungssteigerung unmöglich mache. Das Beispiel zeigt eindeutig, daß die Preisbildung in der Ernährungswirtschaft überall in besonderem Maße im Blickpunkt der weiten Öffentlichkeit steht.

Im Haushalt der breiten Massen nehmen die Ausgaben für die Ernährung den weitesten Raum ein. Fast jedermann kommt entweder im Haushalt oder soweit er im Gasthaus ißt, mit den Preisfragen der Ernährungswirtschaft in persönliche Berührung.

In einem vorwiegend agrarischen Gebiet, wie es das GG. ist, bewegt auch die Preisbildung in der Erzeugerstufe einen großen Teil der Gesamtbevölkerung. Daraus ergibt sich, daß hier im GG. die Probleme der Preisbildung in der Ernährungs- und Landwirtschaft in besonders hohem Maße Gegenstand der Auseinandersetzung und Kritik sind.

Die Masse der Verbraucher vergleicht die billigen Preise der Vorkriegszeit mit den jetzigen Preisen und weist dabei auf die hinsichtlich der Arbeiterkreise wohl

„Der Musterbetrieb“

Die Zeitschrift für die fortschrittliche Landwirtschaft

zu beziehen durch den AGRARVERLAG, Krakau

Nürnbergstr. (Jul. Lea) 5a

nicht zu bestreitende Tatsache, daß ihr Einkommen seit Kriegsbeginn nur ganz unwesentlich im Verhältnis zu den gestiegenen Preisen sich erhöht habe.

Der Landwirt meint, daß die amtlich festgesetzten Preise für ihn ebenfalls einen Hungerlohn für seine mühsame Arbeit darstellen und nicht einmal dazu ausreichen, um davon einen Bruchteil der notwendigsten Anschaffungen zu tätigen. Für den Erlös eines Stück Rindvieh könne er, obwohl der Preis an sich höher liege als vor dem Kriege, kaum ein Paar Schuhe kaufen.

Die Preisschere

Das auch im Reich nicht unbekanntes Problem der Preisschere d. h. das Auseinanderklaffen der Preise für landwirtschaftliche Erzeugnisse einerseits und landwirtschaftliche Bedarfsgüter auf der anderen Seite spielt also auch im GG. eine gewichtige Rolle. Ehe man aber an eine Beurteilung der Frage geht, ob wirklich ein krasses Mißverhältnis zwischen den Preisen für die landwirt-

schaften. Situation zu potrafiли tu wyzyskać na swą korzyść przede wszystkim żydzi, ale również i chłopci. Oto powód, dzięki któremu zwrócenie szczególnie baczonej uwagi na stosunki, panujące w dziedzinie gospodarki żywienia i rolnictwa, stało się rzeczą konieczną — pierwszym bowiem następstwem wybuchu wojny było tu rozpoczęcie się z wyjątkowego ruchu cen. Stopniowe podnoszenie cen trwało z krótkimi przerwami aż do wiosny 1940 r. i doprowadziło do całkowitego rozprzężenia ładu i porządku gospodarczego. Ceny towarów w poszczególnych branżach gospodarczych oraz w rozmaitych stronach kraju straciły wszelki związek ze sobą i wszelką wzajemną współzależność.

Zadania urzędu kształtowania cen

Ratunek w tym splocie trudności przynieść mógł jedynie sprężysty, centralistycznie kierowany aparat przymusowego regulowania cen, który otrzymał istotnie swą podwalinę w rozporządzeniu o kształtowaniu cen z dnia 12. 4. 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 131).

Wystarczy przytoczyć dla przykładu, że to samo świeże jajo kurze, za które w dniu 22 października 1940 r. zapłacić trzeba było 24 grosze, można było otrzymać o jeden dzień wcześniej za 13 groszy. Ocena, z jaką spotkało się z różnymi stron powyższe posunięcie Urzędu kształtowania cen, stanowi typowy obraz trudności, z którymi Urząd kształtowania cen walczyć musi przy spełnianiu swych zadań, a jednocześnie wskazuje, jak trudną jest rzeczą dogodzić wszystkim. Z jednej strony słyszało się wyrazy oburzenia, że urządek powołany do kształtowania cen sam dopuszcza do podniesienia ceny o blisko 100%, z drugiej zaś strony padały zarzuty, że tak niska cena wprost uniemożliwia urzeczywistnienie planu wzmocnienia i ujęcia produkcji. Przykład ten wskazuje jednoznacznie, że sprawa kształtowania cen w zakresie gospodarki żywienia znajduje się w szczególnie widocznym i bacznie zewsząd obserwowanym punkcie widowni spraw publicznych.

W budżecie domowym szerokich warstw ludności wydatki na zakup środków spożywczych tworzą najpoważniejszą rubrykę. Ceny artykułów spożywczych są sprawą, z którą prawie każdy musi wejść w bezpośrednią styczność, — zarówno ten, kto prowadzi gospodarstwo domowe, jak i ten, kto stołuje się w jadłodajniach.

W kraju o charakterze wybitnie rolniczym, jakim jest Generalne Gubernatorstwo, sprawa kształtowania cen porusza umysły także i tej znacznej części ogółu ludności, którą stanowią wszelkiego rodzaju wytwórcy. Następnym tego stanu rzeczy jest to, że w obrębie Generalnego Gubernatorstwa zagadnienie kształtowania cen w zakresie gospodarki żywienia i rolnictwa jest w szczególnie dużym stopniu przedmiotem dyskusji i krytyki.

Szerokie masy spożywców przeciwstawiają tanie ceny przedwojenne obecnym cenom i przychodzą do wniosku — który zresztą, o ile idzie zwłaszcza o warstwy pracujące, bynajmniej nie da się zaprzeczyć, — iż dochód ich od chwili wybuchu wojny podniósł się w stopniu bardzo nieznacznym w porównaniu ze zwykłą, jakiej doznały ceny.

Rolnik uważa, że ustalone urzędowo ceny stanowią dlań mniej niż nędzne wynagrodzenie za jego mozolną pracę, gdyż nie pozwalają mu nawet na poczynienie choćby drobnej części potrzebnych zakupów. Orientuje się on, że za cenę uzyskaną ze sprzedaży jednej sztuki bydła — chociaż cena ta jest pozornie wyższą niż była przed wojną — zdola on nabyć zaledwie parę butów.

Nożyce cen

„Nożyce cen“, tj. jaskrawa rozbieżność pomiędzy cenami produktów rolnych z jednej a cenami niezbędnych dla rolnictwa wyrobów przemysłowych z drugiej strony — problem nie obcy zresztą i ludności Rzeszy, — odgrywa więc i na terenie Generalnego Gubernatorstwa nader do-

schaftlichen Erzeugnisse und den Preisen für landwirtschaftliche Bedarfsartikel besteht, ist es jedoch erforderlich, vorweg festzustellen, daß man nur amtliche Preise mit amtlichen Preisen und Schleichhandelspreise mit Schleichhandelspreisen vergleichen kann.

Es soll jedoch nicht geleugnet werden, daß auch bei einem Vergleich von festgesetzten oder zumindest geduldeten Preisen der gewerblichen und der Ernährungswirtschaft die Preisschere nicht geschlossen ist. Es muß vielmehr bis zu einem gewissen Grade zugegeben werden, daß ein gewisses Mißverhältnis zu Ungunsten der Landwirtschaft vorhanden ist. Diese Tatsache ist jedoch nicht ein Ergebnis der seit Kriegsbeginn laufenden Entwicklung. In einem überwiegend agrarischen Land wird wohl stets eine höhere Bewertung der gewerblichen Erzeugnisse nicht vermeidbar sein. Schon im früheren Polen war dieses in stark ausgeprägtem Maße der Fall. Wenn es der staatlich gelenkten Preisbildung daher heute noch nicht gelungen ist, die Preisschere vollends zu schließen, so darf nicht unberücksichtigt bleiben, daß die Situation sich noch dadurch verschärft hat, daß die Hauptindustriegebiete des alten Polen nicht mehr zum GG. gehören.

Die Herabsetzung gewerblicher Preise

Die zuständigen Referate des Amtes für Preisbildung sind jedoch stets bemüht, die Preise für gewerbliche Erzeugnisse so weit zu lenken wie nur irgend möglich. Kürzung der Handelsspannen und Überprüfung der Kalkulationen, soweit es sich um hiesige Erzeugnisse handelt, sowie Verhandlungen mit dem Reich zwecks Erzielung einer möglichst günstigen Preisstellung bei Lieferterminen sind die Mittel hierzu. Vielfach stehen auch Zollbelastungen einer weiteren Verbilligung entgegen.

Wenn den Bemühungen um Herabsetzung der gewerblichen Preise bisher noch nicht ein voller Erfolg beschieden war, so muß man immerhin berücksichtigen, daß jetzt während des Krieges die Versorgung des Marktes mit gewerblichen Erzeugnissen durch die Vorrangstellung des mittelbaren und unmittelbaren Kriegsbedarfs beeinträchtigt und daher auch die Anbahnung neuer günstiger Beziehungen erschwert wird. Wenn erst diese Vorrangstellung beseitigt oder gemildert werden kann, werden die Voraussetzungen für eine preislich günstigere Belieferung des GG. besser sein.

In jedem Falle sieht das Amt für Preisbildung eine Möglichkeit zur Schließung der Preisschere nicht in einer fortwährenden Erhöhung der Preise für die landwirtschaftlichen Erzeugnisse, die nur den Anlaß dazu geben könnte, eine unaufhaltsame allgemeine Preishochflut in die Wege zu leiten. Eine weitere Erhöhung der Agrarpreise in verstärktem Ausmaße müßte unweigerlich eine Erhöhung der Löhne und damit wiederum eine Erhöhung der Preise für die gewerblichen Erzeugnisse zur Folge haben. Es muß deshalb mit allen Mitteln angestrebt werden, das bestehende Preisniveau im allgemeinen zu halten und nur auf dem gewerblichen Sektor zu Preisherabsetzungen zu kommen.

Die Ziele der Preispolitik

Für den Rahmen, in dem sich die Preisbildung im Generalgouvernement zu bewegen hat, muß letztlich das Preisniveau des Reiches maßgebend sein, nachdem das Gebiet zum großdeutschen Machtbereich gehört. Wenn das GG. die ihm gestellten Aufgaben erfüllen und damit lebensfähig sein will, ist es notwendig, das Preisniveau im GG. im angemessenen Abstand von dem

niestrolę. Zanim jednak możliwe będzie ocenić, czy rzeczywiście zachodzi ta jaskrawa niewspółmierność pomiędzy cenami płodów rolniczych a cenami niezbędnych dla rolnictwa przedmiotów zapotrzebowania, trzeba koniecznie stwierdzić przede wszystkim: że z cenami urzędowymi można porównywać tylko ceny urzędowe, z cenami zaś handlu pokątnego tylko ceny handlu pokątnego.

Nie znaczy to, aby, porównując ze sobą ustalone urzędowo lub choćby tylko tolerowane ceny wyrobów przemysłowych z jednej i środków żywności z drugiej strony, można

Czytajcie także

„WZOROWĄ GOSPODARKĘ”

Zamawiać w Wydawnictwie Rolniczym,
Kraków, ulica Juliusza Lea 5a.

było utrzymywać, iż nożyce cen są zwarte. Przeciwnie, należy w pewnej mierze przyznać, że zachodzi tu niezaprzeczona dysproporcja na niekorzyść rolnictwa. Fakt ten nie jest jednak bynajmniej etapem rozwoju zainaugurowanego dopiero z dniem wybuchu wojny. W kraju o charakterze tak wybitnie rolniczym tendencja do wyższego oszacowywania wytworów przemysłu sławicę będzie zawsze objaw nieunikniony. Jeszcze w byłym państwie polskim występował on w stopniu bardzo wybitnym. Jeżeli przeto spoczywający w rękach władz publicznych aparat kształtowania cen nie zdołał jeszcze dotychczas doprowadzić do zupełnego zwarcia się nożyc cen, to nie wolno przy tym pominąć tej okoliczności, że najważniejsze obszary przemysłowe dawnej Polski nie wchodzą już dziś w skład Generalnego Gubernatorstwa, co wpływa na znaczne zaostrzenie sytuacji.

Obniżenie cen przemysłowych

Z tym wszystkim powołane do tego referaty Urzędu kształtowania cen nie szczędzą wysiłków, aby ceny wyrobów przemysłowych, były o tyle obniżone, o ile to tylko jest możliwe. Zmniejszenie rozpiętości cen w handlu i kontrolowanie kalkulacji, o ile idzie o towary wytwarzane w kraju, a dalej prowadzenie rokowań z Rzeszą dla uzyskania u dostawców możliwie korzystnego poziomu cen — oto najważniejsze ze środków, zmierzających do tego celu. Także i ciężar stawek celnych staje częstokroć na przeszkodzie dalszym postępowi spadku cen.

Jeżeli wysiłki o redukcję cen przemysłowych dotychczas nie dały jeszcze całkowicie korzystnego wyniku, to należy tu mieć to na względzie, że obecnie, w czasie toczącej się wojny, należyte zaopatrzenie rynku w wyroby przemysłowe natrafia na duże trudności skutkiem uprzywilejowania artykułów bezpośredniej i pośredniej potrzeby wojennej, przez co i nawiązanie nowych, korzystniejszych stosunków handlowych doznaje znacznego utrudnienia. Dopiero, gdy to wyjątkowe uprzywilejowanie będzie mogło być uchylone lub przynajmniej złagodzone, poprawią się warunki zaopatrzenia Generalnego Gubernatorstwa w towary na korzystniejszym poziomie cen.

W każdym razie — Urząd kształtowania cen nie upatruje drogi do zwarcia się nożyc cen w stałym podnoszeniu cen płodów rolniczych, uważa bowiem, że mogłoby to jedynie spowodować niczym nie powstrzymany i powszechny wyścig cen. Popieranie bowiem dalszej zwyżki cen rolniczych we wzmózionej mierze musiałoby pociągnąć za sobą nieodwołalnie wzrost płac, a w następstwie tego znowu dalszą zwyżkę cen wytworów przemysłu. Dlatego to należy dążyć wszelkimi środkami do tego, aby istniejące

Preisstand des Reiches zu halten. An diesem Grundsatz ist strikt festzuhalten.

Es werden im Laufe des Jahres immer wieder Wünsche an das Amt für Preisbildung herangetragen, höhere Preise, als sie dem vorstehenden Grundsätzen entsprechen, zu dem vorübergehenden Zweck zuzulassen, einen außerordentlichen Anreiz zur Erzeugungssteigerung zu geben. Unter Berücksichtigung der im GG. besonders angespannten Versorgungslage hat das Amt für Preisbildung solchen Wünschen unter Zurückstellung schwerster grundsätzlicher Bedenken stets dann stattgegeben, wenn auch die übrigen sachlichen Voraussetzungen für eine Erzeugungssteigerung gegeben waren. Was hat es aber für einen Zweck, z. B. dem Bauern einen Anreizpreis zur vermehrten Aufzucht und Mästung von Schweinen zu geben, wenn ihm nicht gleichzeitig die notwendige Futtergrundlage zur Verfügung steht?

Inschutznahme der Landbevölkerung

Wenn heute jemand glaubt, auf die unzureichenden Preise für landwirtschaftliche Erzeugnisse hinweisen zu müssen, so muß andererseits betont werden, daß der Bauer im GG. — durch die staatlich gelenkte Preisbildung — vgl. Getreidemarktordnung, Eierpreise, Kartoffelpreise usw. — vor der Auswirkung aller ungünstigen und zufälligen Konjunkturreinflüsse geschützt ist. Er erhält im Laufe des gan-

Ernährungssicherung durch gerechte Verteilung

zen Jahres einen stetigen, ihm bekannten Preis. Wie die Betrachtung der Preisverhältnisse in dem letzten Jahre polnischer Wirtschaft zeigt, erhielt er früher bei guter Ernte einen schlechten Preis und nur unter Umständen, je nach der Lage des Weltmarktes, bei schlechter Ernte einen guten Preis. In übrigen brachte ihn der jüdische Handel doch noch um einen vielleicht möglichen Konjunkturgewinn.

Als Maßstab für die amtliche Preisbildung scheidet auf jeden Fall eine Konkurrenz mit den Schleichhandelspreisen aus. Es geht daher nicht an, einen überhöhten Preis mit der Behauptung zu begründen, daß der Schleichhandelspreis noch weit höher liege.

Richtig ist allerdings, daß man unter den hiesigen Verhältnissen einen Preis für ein Mangelzeugnis nur dann amtlich festsetzen kann, wenn die Gewähr geboten ist, daß das betreffende Erzeugnis in erheblichem Umfang auf dem ordentlichen Wege erfaßt wird. Hieraus erhellt die Wichtigkeit, die einer gut funktionierenden Erfassung auch für die Preisbildung zukommt. Die Preisbildung ist selbstverständlich auch weiterhin sehr interessiert an der Lenkung der erfaßten Ware bis zum Verbraucher; je weiter der Handelsweg einer Ware, desto höher ihr Endpreis.

Einzelne Preisfestsetzungen

Im Zuge der Sicherstellung eines angemessenen Verhältnisses der landwirtschaftlichen Preise untereinander und zu den Preisen der gewerblichen Wirtschaft sowie, um den Gegebenheiten in den einzelnen Verteilungssparten Rechnung zu tragen, sind eine Reihe von Preisen für einzelne landwirtschaftliche Erzeugnisse festgesetzt bzw. neu festgesetzt worden. Hierbei wurde auch den Belangen der Wehrmacht Rechnung getragen, indem durch entsprechende Anordnungen gemeinsam mit der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft dafür gesorgt wurde, daß die Wehrmacht bei ihren Großeinkäufen nicht zu Verbraucherpreisen, sondern entweder zu Fabrik- (Mühlen-) oder Großhandelspreisen beliefert wird.

Die wichtigste preisliche Maßnahme auf dem Gebiete der Ernährungswirtschaft ist die Regelung der Preise für Ge-

ceny utrzymać na poziomie ile możliwości niezmiennym, a tylko na odcinku przemysłowym doprowadzić do ich redukcji.

Polityka cen i jej cele

Fakt, że terytorium Generalnego Gubernatorstwa leży w zasięgu władzy Wielkich Niemiec, sprawia sam przez się, że kształtowanie cen na tym obszarze musi obracać się w granicach, dla których czynnikiem ostatecznie miarodajnym jest poziom cen w Rzeszy. Jeżeli Generalne Gubernatorstwo rozwiązać ma wytknięte mu zadania i okazać się tworem zdolnym do życia, to jest rzeczą nieuniknioną, aby ceny w Generalnym Gubernatorstwie utrzymywały się stale w należyтым odstepie od poziomu cen w Rzeszy. Od tej zasady nie wolno odstąpić ani na krok.

Do Urzędu kształtowania cen napływają raz po raz projekty i życzenia, aby zezwolić przemijająco na wyższy poziom cen, niżby to odpowiadało przytoczonym wyżej zasadom; zwyżka taka miałaby być uzasadniona tym, że stworzyłaby dla producentów wzmoczony impuls do powiększenia rozmiarów wytwórczości. Mając na względzie szczególnie krytyczny stan sprawy zaopatrzenia w Generalnym Gubernatorstwie, Urząd kształtowania cen, wbrew najpoważniejszym zastrzeżeniom natury zasadniczej, przychylił się do takich życzeń zawsze tylko o ile oczekiwanej zwyżce produkcji nie stał na przeszkodzie brak innych, warunkujących ją rzeczowych wymogów. Na cóżby jednak zdało się np. pobudzać chłopą wysokimi cenami do powiększenia rozmiarów chowu i tuczenia świń, jeżeli nie można dać mu jednocześnie niezbędnej do tego podstawy w postaci dostatecznych ilości potrzebnych pasz?

Ochrona ludności wiejskiej

Jeżeli są dziś jeszcze tacy, którzy uważają za właściwe wskazywać na zbyt niskie ceny produktów rolnych, to niechaj nie zapominają, że chłop w Generalnym Gubernatorstwie — dzięki ujętej przez władze państwowe akcji kształtowania cen — chroniony jest dziś od szkodliwych wpływów wszelkiej niepomysłnej i przypadkowej koniunktury (regulacja rynku zbożowego, ceny jaj, ceny ziemniaków i t. d.). Dzięki tej ochronie otrzymuje on przez cały rok stałe i z góry mu wiadome ceny. Natomiast, jak tego dowodzi rozwój cen w ostatnich latach gospodarki polskiej, dawniej otrzymywał on przy dobrych zbiorach złe ceny, a tylko w pewnych warunkach, zależnie od tego, jaka była sytuacja na rynku światowym, przy złych zbiorach dobre ceny. Poza tym ponosił on jeszcze i tę szkodę, że handel żydowski pozbawiał go każdego, ewentualnie możliwego do osiągnięcia zysku koniunkturalnego.

Czynnikami, który jako miernik przy urzędowym kształtowaniu cen w żadnym razie wchodzić nie może w rachubę, jest konkurencja z cenami handlu pokątnego. Przyłączanie przeto na obronę jakiejś wygórowanej ceny argumentu, że cena paskarska jest jeszcze wyższa, nie wytrzymuje krytyki.

Słusznym jest natomiast zastrzeżenie, że w tutejszych warunkach można tylko wtedy wyznaczyć ceny urzędowe na towary, których brak daje się odczuwać na rynku, gdy istnieje pewność, że odnośny artykuł da się w dostatecznej ilości uchwycić w drodze prawidłowego ujęcia. W tym okazuje się, jak doniosłe znaczenie posiada dobrze funkcjonująca organizacja ujęcia także i dla kształtowania cen. Rzecz jasna, że aparat kształtowania cen jest ze swego punktu widzenia bardzo zainteresowany w dalszym kierowaniu całym obiegiem ujętego towaru, aż do chwili dotarcia tegoż do rąk spożywcy; im dłuższy bowiem jest handlowy obieg towaru, tym wyższa jest jego cena końcowa.

treide, die in engem Zusammenhang mit den jeweiligen Anordnungen der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft über die Getreidewirtschaft steht. Für die Wirtschaftsjahre 1940/41 und 1941/42 wurde so gemeinschaftlich mit der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft je eine Anordnung über die Preisfestsetzung für Getreide und Getreideerzeugnisse, insbesondere auch für Brot, ausgearbeitet und veröffentlicht.

Nach Abschluß umfangreicher Untersuchungen wurden mit Wirkung vom 15. 1. 1941 die Preise für Vieh, Fleisch, Fett und Wurst neu geregelt. Die Viehpreise, besonders die Preise für Schweine, sind fühlbar erhöht worden und geben der Landwirtschaft nunmehr einen Anreiz zu vermehrter Produktion. Die Abstufung der Preise nach Güteklassen soll für die Zukunft eine Besserung der Viehqualität herbeiführen.

Fernerhin wurden geregelt die Preise für Speisekartoffeln, und zwar in der Weise, daß die Preise im Laufe des Wirtschaftsjahres steigen. Bei der Festsetzung des Verbraucherpreises war zu berücksichtigen, daß Kosten bei der Einlagerung entstehen. Im Wirtschaftsjahr 1941/42 gilt die Anordnung über die Kartoffelpreise vom 4. 9. 1941.

Durch Erlaß vom 25. 6. 1940 war der bis dahin bestehende Butter-Verbraucherpreis von 5.— Zł. auf 6.— Zł. je kg erhöht worden. Diese Erhöhung kommt wiederum dem Erzeuger zugute. Sie war auch erforderlich, um das Funktionieren des Erfassungs- und Verteilungsapparates, der mit der bisherigen Verdienstspanne nicht auskommen konnte, nicht in Frage zu stellen.

Die Lage auf dem Eier- und Geflügelmarkt ist im Generalgouvernement verhältnismäßig günstig. Nachdem größere Mengen Eier durch die amtlichen Stellen erfaßt werden, hat der berufsmäßige Schleichhandel offenbar in weitem Umfange darauf verzichtet, sich hier zu betätigen. Die derzeitigen Eierpreise sind durch Anordnung vom 25. 2. 1941 geregelt. Bei Geflügel ist eine Normalisierung der Preise erfolgt. Nachdem durch Erlaß vom 15. 7. 1941 Höchstpreise für den Verkauf von Junggänsen und Frühmastgänsen festgesetzt worden waren, sind nunmehr die Preise für Schlachtgeflügel einheitlich durch die Anordnung vom 29. 8. 1941 geregelt.

Die Preise für Zuckerrüben und Zucker wurden durch Erlaß vom 17. 12. 1940, der Preis für Raffinade durch Erlaß vom 3. 4. 1941 festgesetzt. Auch hier war eine Erhöhung der Preise im Interesse eines verstärkten Rübenanbaues notwendig.

Für Speisekarpfen gelten die durch Erlaß vom 5. 7. 1941 festgelegten Höchstpreise. Außerdem wurde am 25. 7. 1941 eine Anordnung über die Preisbildung im Handel mit Fischen außer Karpfen fertiggestellt.

Obst und Gemüse

Für alle wichtigen Gemüse-Verbrauchssorten wurden Preisfestsetzungen durchgeführt und, wie durch ständige Überwachung festgestellt werden konnte, wurden die Preise auch im großen und ganzen eingehalten. Die Gemüsepreise können als normalisiert angesehen werden, nachdem im Sommer 1941 durch Erlaß die Regelung der Handelsspannen für Obst und Gemüse erfolgt ist. Im übrigen werden die Preise für Obst und Gemüse nunmehr in bestimmten Zeitabschnitten vom Amt für Preisbildung im Einvernehmen mit der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft durch Mitteilung sogenannter Erzeuger-Dachpreise an die nachgeordneten Preisbehörden einheitlich gesteuert.

Die Entwicklung der Preise für Marmelade im Wirtschaftsjahr 1940/41 gestaltete sich leider ungünstig. Dies hatte darin seinen Grund, daß die Herstellungsbetriebe z. T. noch gezwungen waren, Obst zu Überpreisen ein-

Cenniki dla poszczególnych produktów rolniczych.

W toku ustalania należytego stosunku cen poszczególnych płodów rolnych pomiędzy sobą oraz stosunku tych cen do cen wyrobów gospodarki przemysłowej, musiano uwzględnić rozmaitość warunków, właściwych poszczególnym szczeblom drabiny rozdziału, ustalając w tym celu wzgl. ustalając na nowo ceny całego szeregu rozmaitych produktów rolniczych. Trzeba przy tym było dbać także i o interes wojska, na korzyść którego zastrzeżone zostało w drodze stosownych zarządzeń, wydanych wspólnie z Wydziałem Głównym Wyżywienia i Rolnictwa, iż siła zbrojna przy skutecznianiu zakupów hurtowych nie płaci przewidzianych dla spożywców cen detalicznych, lecz korzysta z cen fabrycznych (młynarskich) lub z cen hurtowych.

Najdonioślejszym krokiem polityki kształtowania cen, uczynionym w dziedzinie gospodarki wyżywienia, jest uregulowanie cen zboża; pozostaje ono w ścisłym związku z każdorazowymi zarządzeniami Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa o gospodarce zbożowej. Za lata gospodarcze 1940/41 i 1941/42 opracowane zostały oraz ogłoszone wspólnie z Wydziałem Głównym Wyżywienia i Rolnictwa zarządzenia o ustaleniu cen zboża i przetworów zbożowych, w szczególności także cen chleba.

Po przeprowadzeniu szczegółowych badań unormowane zostały na nowo — z mocą obowiązującą od dnia 15. 1. 1941 r. — ceny bydła, mięsa, tłuszczów w kiełbasy. Ceny bydła, a w szczególności ceny nierogacizny, zostały wydatnie podwyższone, co powinno stać się dla rolników podjętą do zwiększenia produkcji. Uszczęblowanie cen według stopni jakości towaru powinno przyczynić się w przyszłości do poprawy jakości bydła.

Ustalone zostały dalej ceny ziemniaków jadalnych, a mianowicie w ten sposób, że ceny te wzrastają stopniowo w ciągu roku gospodarczego. Przy wyznaczeniu ceny konsumpcyjnej uwzględniono kosztą połączone z magazynowaniem. W roku gospodarczym 1941/42 zarządzenie o cenach ziemniaków obowiązuje od dnia 4. 9. 1941 r.

Postanowieniem z dnia 25. 6. 1940 r. podwyższono obowiązującą dotychczas cenę konsumpcyjną masła z 5 zł na 6 zł za 1 kg. Podwyżka ta wychodzi na korzyść wytwórcy masła. Była ona potrzebna także i w tym celu, aby zapewnić gładkie funkcjonowanie aparatu ujęcia i rozdziału, który przy dotychczasowej rozpiętości zysku nie był w możności powiązać końca z końcem.

Sytuacja na rynku jaj i drobiu jest w Generalnym Gubernatorstwie stosunkowo korzystna. Należy to za-

W tych dniach ukaza się pierwszy numer dwutygodnika spółdzielczego

„SPÓŁDZIELCA“

który będzie jedynym organem wszystkich spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie. — Zamówienia prenumerat i ogłoszeń kierować do Wydawnictwa Rolniczego, Kraków, Jullusza Lea 5a.

wdzięczać temu, iż organom urzędowym udało się ująć znaczniejsze ilości jaj, co zmusiło widocznie zawodowych handlarzy pokątnych do wyrzeczenia się działalności na szerszą skalę w tej dziedzinie. Obecnie obowiązujące ceny jaj ustalone zostały zarządzeniem z dnia 25. 2. 1941 r. Znornalizowano również ceny drobiu. Po wydaniu postanowienia z dnia 15. 7. 1941 r., którym wyznaczone zostały ceny maksymalne młodych gęsi i wczesnych gęsi tuczonych, przysłała kolej na drób rzeźny, którego ceny unormowane zostały zarządzeniem z dnia 29. 8. 1941 r.

Ceny buraków cukrowych i cukru ustalone zostały postanowieniem z dnia 17. 12. 1940 r., ceny zaś rafinady postanowieniem z dnia 3. 4. 1941 r. Także i w tym wypadku okazała się potrzeba podwyższenia cen, jako środka wzmoczenia uprawy buraków.

Ceny maksymalne karpki jadalnych obowiązuja nadal na poziomie ustalonym w postanowieniu z dnia 5. 7. 1941 r. Poza tym wydano jeszcze zarządzenie z dnia

zukaufen. Sie gelangten dadurch zu Kalkulationen eines Marmeladepreises, der beinahe den Butterpreis erreichte. Die Regelung der Preise für die zur Verteilung kommende Marmelade war daher unbedingt erforderlich. Obwohl hierbei von Seiten des Amtes für Preisbildung die Verdienstspannen entsprechend herabgesetzt wurden, mußten

Bücher

über alle Gebiete der
Ernährungswirtschaft
liefert schnellstens der
Agrarverlag

Krakau, Nürnbergerstr. (Juliusza Lea) 5a

Preise zugelassen werden, die weit über das angemessene Maß hinausgingen.

Honig

Im Jahre 1940 wurden im Generalgouvernement für Honig Phantasiepreise gefordert und gezahlt. Deshalb wurden im Jahre 1940 und Anfang 1941 die Preise für Bienenhonig geregelt. Gleichzeitig wurde von der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft eine Aktion zur Erfassung von Bienenhonig eingeleitet. Die Preise für Honig aus der Ernte 1941 sind durch Erlaß des Amtes für Preisbildung vom 11. 8. 1941 neu geregelt und zum Teil etwas herabgesetzt worden.

Für Baumschulenerzeugnisse der Versandzeit 1941/42 gilt der Erlaß vom 24. 9. 1941.

Preisbildung im Distrikt Galizien

Die jüngste Zeit stand im Zeichen der Arbeit für den neu eingegliederten Distrikt Galizien. Auch hier wurden von Seiten des Amtes für Preisbildung nach wiederholten und umfangreichen Besprechungen und Untersuchungen an Ort und Stelle eine Reihe von Regelungen für den Distrikt Galizien getroffen.

Wir bekämpfen den Schleichhandel Walczy my z handlem pokątnym

Von Rechtsanwald Dr. Conrad **Becker**, Amt für Preisbildung

Die Erzeugung des Generalgouvernements an landwirtschaftlichen Gütern aller Art ist im Verhältnis zu seiner Bevölkerungsdichte gering. Diesem Mangel kann auch durch Einfuhr derartiger Waren aus anderen Ländern in absehbarer Zeit nicht abgeholfen werden. Dementsprechend hat die Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft alle Anwendungen gemacht, um die Erträge des Generalgouvernements zu steigern. Aber auch diese Maßnahmen können die Erzeugung im Generalgouvernement über Nacht nicht so weit steigern, daß die Bevölkerung

25. 7. 1941 r. o unormowaniu cen handlowych r y b oprócz karpi.

Ceny owoców i jarzyn

Ustalono dalej stałe cenniki dla wszystkich ważniejszych rodzajów w a r z y w spożywczych; ceny te nie zostały też na ogół nigdzie przekroczone, jak to udało się stwierdzić organom stale czuwającego nadzoru. Od czasu wydania (w lecie 1941 r.) postanowienia normującego napięcia cen owoców i jarzyn, uważać można ceny jarzyn za ostatecznie znormalizowane. Poza tym ceny owoców i jarzyn ustalane są odtąd periodycznie, w pewnych odstępach czasu, w sposób jednolity przez Urząd kształtowania cen w porozumieniu z Wydziałem Głównym Wyżywienia i Rolnictwa, a to drogą ustalenia t. zw. pułapowych cen dla wytwórców, podawanych do wiadomości władz podległych Urzędowi kształtowania cen.

Natomiast rozwój cen marmelady w roku gospodarczym 1940/41 kształtował się niestety niepomyślnie. Przyczyną tego był fakt, iż fabryki i wytwórnie były jeszcze częściowo zmuszone zakupywać owoce po cenach nadmiernie wysokich. Doprowadziło to w konsekwencji do kalkulowania tak wysokich cen marmelady, że doszły one bezmała do poziomu cen masła. W następstwie tego okazała się bezwarunkowa konieczność uregulowania cen przewidzianej do rozdziału marmelady. Jakkolwiek rozpiętości zysków zostały tu przez Urząd kształtowania cen odpowiednio zniżone, musiano przecież z konieczności ustalić ceny, wychodzące znacznie ponad poziom cen umiarkowanych.

Ceny miodu

Ceny, jakich w Generalnym Gubernatorstwie żądano i płacono za miód w ciągu roku 1940, były wprost fantastyczne. W związku z tym przeprowadzona została w 1940 r. i z początkiem 1941 r. regulacja cen miodu pszczołowego. Jednocześnie z tym Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa wdrożył ze swej strony akcję ujęcia miodu. Ceny miodu, pochodzącego ze zbioru 1941 r., zostały postanowieniem Urzędu kształtowania cen z dnia 11. 8. 1941 r. na nowo ustalone i częściowo nieco obniżone. Do produktów szkodliwych drzewnych na okres 1941/41 odnosi się postanowienie z dnia 24. 9. 1941 r.

Regulacja cen w Dystrykcie Galleji

Ostatni okres czasu poświęcony był głównie pracy nad nowo przyłączonym Okręgiem Galicji. Po wielokrotnych i szczegółowych rozważaniach i przeprowadzonych na miejscu hadaniach, Urząd kształtowania cen wydał również dla Okręgu Galicji cały szereg regulujących ceny zarządzeń.

Produkcja rolnicza Generalnego Gubernatorstwa jest w stosunku do gęstości jego zaludnienia niewystarczająca. Ponieważ brak ten w czasie możliwym do przewidzenia nie da się uzupełnić przywozem produktów rolnych z innych krajów, przeto Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa dokłada wszelkich starań, aby doprowadzić do możliwie wydatnego powiększenia plonów zbieranych w Generalnym Gubernatorstwie. Rzecz prosta, że wskutek tych usiłowań wytwórczość rolnicza Generalnego Gubernatorstwa nie może się podnieść z dnia na dzień w tym

des GG. aus den eigenen Erträgen so weit versorgt werden kann, daß sich überhaupt kein Mangel an derartigen Erzeugnissen bemerkbar machte.

Dementsprechend sind die verschiedensten Bewirtschaftungsvorschriften, die bei einem Teil der Erzeugung die restlose Ablieferungspflicht an die Erfassungsstellen, bei einem anderen Teil der Erzeugung die Andienungspflicht an die Landwirtschaftliche Zentralstelle vorschreiben, erlassen worden. Wenn eine Bewirtschaftung der Nahrungsmittel nicht erfolgte, so würden diejenigen, die über die nötigen Geldmittel verfügen, überreichlich mit Nahrungsmitteln versorgt werden. Hingegen wäre die Versorgung der wirtschaftlich schwachen, in erster Linie der Arbeiter, insbesondere der Industriearbeiter, gefährdet.

Was ist Schleichhandel?

Es ist selbstverständlich, daß bei der herrschenden großen Nachfrage einerseits und dem empfindlichen Mangel an Nahrungsmitteln andererseits sich genügend Elemente bereit finden, die zum Wohl der gesamten Bevölkerung erlassenen Bewirtschaftungsbestimmungen zu umgehen. Sie versuchen, landwirtschaftliche Erzeugnisse aller Art bei dem Erzeuger aufzukaufen, um sie dann mit großen Gewinnspannen an die städt. Bevölkerung weiterzuverkaufen, wo sie auch nur denjenigen zugute kommen, die über reichliche Geldmittel verfügen. Den auf diese Art

Die landwirtschaftlichen Fachbücher und Zeitschriften nachfolgender Verlage liefert schnellstens der

AGRARVERLAG:

Reichsnährstand Verlags-G. m. b. H., Berlin; Verlag Paul Parey, Berlin; Verlag M. & H. Schaper, Hannover; Verlag Trowitzsch, Frankfurt/Oder; Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart; Verlag Neumann, Neudamm; Verlag Plennigstorff, Berlin.

und Weise entstehenden Handel nennt man Schleichhandel. Um die erlassenen Bewirtschaftungsbestimmungen durchzusetzen und das volksschädliche Treiben derartiger Elemente zu verhindern, wird der Schleichhandel nach der Preisbildungsverordnung mit schwersten Strafen bedroht. Diese Strafen müssen umso härter sein, als der Erzeuger auf den amtlichen Erfassungsstellen ausreichende Preise erhält und daher nicht gezwungen ist, zu erhöhten Preisen seine Erzeugnisse im Schleichhandel abzusetzen. Wie bereits gesagt, sind daher die Bewirtschaftungsbestimmungen und die Strafbestimmungen gegen den Schleichhandel zur Sicherung der Ernährungslage der Bevölkerung erlassen worden.

Die Pflichten des Erzeugers

Wer entgegen den Bewirtschaftungsbestimmungen Waren im Schleichhandel verkauft, versündigt sich daher nicht nur an der gesamten Bevölkerung des GG, sondern läßt auch einen Egoismus an den Tag treten, der nicht hart genug bestraft werden kann. Niemand, der im Schleichhandel verkauft, kann erklären, daß er sich selbst in einer Notlage befunden habe und deswegen gezwungen gewesen sei, die Bewirtschaftungsbestimmungen zu umgehen. Der Erzeuger, der demnach größere Mengen seiner Erzeugnisse, die den Bewirtschaftungsbestimmungen unterliegen, an Schleichhändler verkauft, ist daher nicht besser, als der Schleichhändler selbst, der auch nur unter Ausnutzung der Notlage der Bevölkerung zu großen Verdiensten durch den Schleichhandel kommt.

Es ist selbstverständlich, daß der Aufbau und Ausbau und insbesondere die Durchsetzung von Bewirtschaftungsbestimmungen einen längeren Zeitraum erfordern, als der deutschen Verwaltung bisher zur Verfügung stand. Entsprechend den geringen Erträgen und dem wenig zur Ver-

stopniu, aby ludność tego kraju była w możności wyżywić się z własnych zbiorów i aby zapobiec całkowicie dającemu się odczuwać brakowi płodów rolnych.

Względy powyższe wywołały konieczność wydania całego szeregu przepisów t. zw. gospodarki planowej, które co do pewnej części produkcji rolnej wprowadziły obowiązek bezwarunkowej dostawy płodów rolnych stacjom ujęcia, co do innych zaś produktów obowiązek zaofiarowania tychże Centralnemu Urzędowi Rolniczemu. Gdyby produkcja i handel środkami żywności nie były ujęte w karby planowej gospodarki, wówczas wszyscy, którzy rozporządzają dostatecznymi środkami pieniężnymi, opływaliby w nadmiar żywności — z dotkliwą szkodą dla warstw ekonomicznie słabych, w pierwszym rzędzie dla robotników, zwłaszcza zaś dla robotników przemysłowych.

Co to jest „handel pokątny“?

Jest rzeczą aż nadto zrozumiałą, że tam, gdzie panuje dotkliwy brak środków żywności i gdzie popyt na nie dochodzi do wielkiego napięcia, nigdy nie zabraknie takich, którzy zechcą ciągnąć z tego zyski i gotowi będą wylać się z rygorów planowej gospodarki, nałożonych dla dobra ogółu ludności. Celem ich wysiłków będzie wówczas wykupywanie wszelkiego rodzaju produktów rolniczych wprost u wytwórcy, aby następnie odsprzedawać je z jak największym zyskiem mieszkańcom miast, oczywiście takim tylko, którzy z uwagi na obfitość posiadanych środków pieniężnych mogą sobie na to pozwolić. Handel rodzący się z takich instynktów i w taki sposób uprawiany, nazywamy **h a n d l e m p o k ą t n y m** cz. potajemnym. Konieczność wprowadzenia w życie zasad gospodarki planowej i przeciwstawienia się procederom uprawianym przez wspomniane wyżej żywiwoły z dotkliwą szkodą ogółu ludności, stała się myślą przewodnią rozporządzenia o kształtowaniu cen, które grożą handlowi pokątnemu najcięższymi karami. Kary te muszą być tym surowsze, że wytwórca otrzymuje w urzędowych stacjach ujęcia ceny dostatecznie wysokie, nie jest więc niczym do tego zmuszony, aby szukać zbytu dla swych produktów po cenach jeszcze wyższych, płaconych przez handlarzy pokątnych. Jak to już wyżej zaznaczono, przepisy o gospodarce planowej oraz postanowienia karne dla zwalczania handlu pokątnego wydane zostały dla dostatecznego zaopatrzenia w żywność ogółu ludności.

Obowiązki wytwórcy

Kto z naruszeniem przepisów o gospodarce planowej sprzedaje produkty rolnicze w handlu pokątnym, działa na szkodę ogółu ludności Generalnego Gubernatorstwa, objawiając takim postępowaniem egoizm, na który nie ma dość surowych kar. Nikt bowiem, kto dopuszcza się takiej potajemnej sprzedaży, nie może powoływać się na to, że znajdował się w położeniu przymusowym i że nie pozostawało mu nic innego, jak wylamanie się z przepisów planowej gospodarki. Wytwórca przeto, który sprzedaje handlarzowi pokątnemu jakąś znacznie większą ilość produktów, podlegających ograniczeniom gospodarczym, nie jest niczym lepszym od samego handlarza pokątnego, który również, wyzyskując przymusowe położenie ludności, szuka w handlu pokątnym jak największych zysków.

Jest rzeczą oczywistą, że planowanie i rozbudowa, a tym bardziej wprowadzenie w życie koniecznych ograniczeń gospodarczych wymagać muszą znacznie dłuższego czasu, niż ten, którym rozporządzały dotychczas władze niemieckiej administracji. Skąpe stosunkowo rozmiary zbieranych plonów i szczupłość rozporządzalnego personelu wykonawczego sprawiły, że aparat planowej gospodarki zdołał dotychczas tylko produkty zasadnicze, jak zboże i ziemniaki, ująć w takich rozmiarach, które w przybliżeniu tylko sprostać mogą potrzebom zaopatrzenia całej ludności. Bardzo poważne ilości tych produktów pozostają jeszcze w posiadaniu wytwórcy.

fügung stehenden Personal konnten mit Hilfe der Bewirtschaftungsbestimmungen nur die Grunderzeugnisse wie Getreide und Kartoffeln in einem Umfange erfaßt werden, der einigermaßen den Versorgungsbedürfnissen der

Um eine gerechte Verteilung der wichtigsten Lebensmittel vornehmen zu können, sind aus der neuen Ernte vor allem

**Brotgetreide,
Ölfrüchte,
Futtergetreide**

mindestens in der festgesetzten Höhe an die amtlichen Erfassungsstellen abzuliefern

Bevölkerung Rechnung trägt. Es bleiben demnach noch ganz erhebliche Mengen dieser Erzeugnisse im Besitz des Erzeugers. Ihm ist durch die deutsche Verwaltung damit eine ganz besondere Verantwortung auferlegt worden, indem er die Pflicht hat, nur das, was er unbedingt für die eigene Versorgung benötigt, zu verbrauchen, alles andere aber, was er darüber hinaus behalten darf, an die amtlichen Erfassungsstellen abzuliefern. Mit jedem Zentner Getreide, den der Erzeuger bei den Erfassungsstellen abliefern, verbessert er die gesamte Versorgungslage der Bevölkerung. Tut er das nicht, sondern versucht seinen Überfluß im Schleichhandel abzusetzen, so kommt zwar auch dieser wieder irgendeinem Verbraucher zugute, allerdings zu Preisen, die der Industriearbeiter in keinem Fall bezahlen kann, da natürlicherweise der Schleichhändler die Preise so hoch wie irgendmöglich zu steigern versucht.

Der Erzeuger muß aber ein dringendes Interesse daran haben, auch seinerseits alles, was in seinen Kräften steht, zur besseren Versorgung der Bevölkerung beizutragen. Dazu gehört nicht nur, daß er den Acker möglichst intensiv bewirtschaftet, sondern daß er seine Erzeugnisse in möglichst großem Umfange den Erfassungsstellen zur Verfügung stellt. Hierdurch trägt er dazu bei, daß insbesondere der Arbeiter mit billigen Lebensmitteln versorgt und auf diese Art und Weise seine Leistungsfähigkeit gesteigert wird. Nur so ist es möglich, auch andererseits dem Erzeuger die notwendigen Industrieartikel, die er zur Bewirtschaftung seines Ackers sowie für seine persönliche Lebenshaltung benötigt, überhaupt zur Verfügung zu stellen.

Bei der Bekämpfung des Schleichhandels tragen auch die Industrie-, Handels- und Handwerkerbetriebe eine große Verantwortung. Sie haben die ihnen zur Verarbeitung und Verteilung zugeordneten Waren streng nach den ihnen erteilten Weisungen zu verwenden. Wer von dem ihm zugeteilten Waren Teile im Schleichhandel absetzt, entzieht einem Teil der Verbraucher den ihm zustehenden Anteil an Versorgungsgütern, auf die dieser einen begründeten Anspruch hat. Wer gegen die Bestimmungen verstößt, hat daher in gleicher Weise schwerste Strafen zu erwarten. Wer diese Probleme erkannt hat, und verantwortungsbewußt handelt, wird aber die erlassenen Vorschriften befolgen.

Eigenversorgung

Da es nicht möglich ist, die Bevölkerung mit allen Lebensmitteln in erwünschter Weise aus amtlichen Mitteln zu versorgen, ist für die Bevölkerung in gewissem Umfange

Pozostawiając w rękach wytwórcy znaczną część jego produkcji, administracja niemiecka włożyła nań szczególnie wielką odpowiedzialność, pozwalając mu zatrzymać tylko tyle, ile dla własnego zaopatrzenia warunkowo potrzebuje, zobowiązując go natomiast do dostarczenia całej pozostałej produkcji urzędowym stacjom ujęcia. Wytwórca musi pamiętać, że z każdym dostarczoną stacjom ujęcia cełnarem zboża poprawia on ogólną sytuację aprowizacyjną ludności. Jeżeli tego nie czyni, lecz usiłuje nadwyżkę swej produkcji zbyć w handlu pokątnym, to produkty jego dostaną się wprawdzie i tą drogą do rąk jednego i drugiego konsumenta, nastąpi to wszakże tylko za uiszczeniem takich cen, jakich np. robotnik przemysłowy w żadnym razie zapłacić nie może; jest bowiem rzeczą całkiem naturalną, że handlarz pokątny stara się zawsze wyrubować cenę do granic możliwości.

Wytwórca musi upatrywać w tym nie tylko obowiązek, ale i swój najżywotniejszy interes, aby uczynić ze swej strony wszystko co leży w jego mocy dla poprawienia warunków aprowizacyjnych ogółu ludności. Nie wystarczy tu sama, choćby jak najintensywniejsza uprawa roli; konieczne jest jeszcze oddanie produkcji w możliwie najszerszym zakresie do dyspozycji stacji ujęcia. Tylko w ten sposób może rolnik przyczynić się do tego, aby robotnik mógł zaopatrzyć się w tanie środki żywności i podnieść przez to wydajność swej pracy. Jest to zarazem jedyna droga, którą wytwórca może pośrednio zapewnić sobie korzystanie z produkcji wyrobów przemysłowych, niezbędnych zarówno dla prowadzenia gospodarki rolnej, jak i dla zaspokojenia potrzeb osobistych.

W walce z handlem pokątnym nie mniejsza odpowiedzialność ciąży na przedsiębiorstwach przemysłowych, handlowych i rzemieślniczych. Obowiązkiem wszystkich tych zakładów jest używanie wszelkich przydzielonych im do obróbki lub rozdziału surowców i towarów ściśle według otrzymanych w tej mierze poleceń. Kto choćby tylko część przydzielonych mu towarów pozbawia w handlu pokątnym, pozbawia przez to pewną ilość spożywców przypadającego na nich udziału w środkach zaspokojenia ich potrzeb, którego domagać się jest ich niezaprzeczoną prawem. Kto wylamuje się przeto spod tych przepisów, naraża się również na naj-

WYDAWNICTWO ROLNICZE

dostarcza w przeciągu krótkiego czasu

książek fachowo-rolniczych

następujących wydawnictw

Reichsnährstand G. m. b. H., Berlin
Paul Parey, Berlin
M. i H. Schaper, Hannover
Trowitzsch, Frankfurt/Oder
Eugen Ulmer, Stuttgart
Neumann, Neudamm
Pfennigstorff, Berlin

cięższe kary. Ci wszakże, którzy zrozumieli doniosłość tych zagadnień i mają dostateczne poczucie odpowiedzialności, zastosują się niewątpliwie do obowiązujących przepisów.

Samozapozatrzenie

Nie jest oczywiście rzeczą możliwą zaopatrzyć całą ludność ze źródeł urzędowych w dostateczną ilość wszystkich potrzebnych środków żywności. Z tych względów trzeba było dopuścić w pewnych granicach możliwość sama

eine Eigenversorgung zugelassen. Es wird daher nicht als Schleichhandel bestraft, wenn $\frac{1}{2}$ kg Butter, 1 kg Fleisch von Erzeuger abgegeben werden. Es ist erlaubt, insgesamt 3 kg Lebensmittel mit sich zu nehmen. Die restlichen $1\frac{1}{2}$ kg dürfen in Getreide, Getreideerzeugnissen usw. bestehen. Es dürfen aber auch diese Waren unter keinen Umständen zu Schleichhandelspreisen, sondern nur zu den amtlichen Preisen abgegeben werden. Verstöße hiergegen werden ebenfalls mit harten Strafen belegt. Wegen der einzelnen Bestimmungen, die zur Bekämpfung des Schleichhandels erlassen worden sind, wird auf den Artikel in Nr. 1 der Zeitschrift vom 20. 10. 41. verwiesen.

opatrywania się ludności. Nie podlega w szczególności karze za handel pokątny wytwórca, który sprzedaje np. $\frac{1}{2}$ kg masła lub 1 kg mięsa. W ogólności dozwolone jest przewozić lub przenosić 3 kg żywności. Pozostałe przeto $1\frac{1}{2}$ kg może stanowić zboże, przetwory zbożowe itp. Ale i tych produktów nie wolno pod żadnym warunkiem sprzedawać po cenach paskarskich; mogą one być sprzedawane jedynie po cenie urzędowej. Wykroczenia przeciw temu postanowieniu podlegają również surowym karom. Informacje dotyczące poszczególnych przepisów, wydanych dla zwalczania handlu pokątnego, zawarte są w artykule ogłoszonym w Nr. 1 niniejszego czasopisma z dnia 20. 10. 41.

Der Kartoffelverteiler in der Marktordnung Rozdzielca ziemniaków w organizacji rynku

Wie überall pflanzte auch im Generalgouvernement der Erzeuger im Schweiß seines Angesichts die Kartoffeln, begleitete er das Wachstum der Kartoffeln mit eifriger Bearbeitung des Feldes. Die Ernte viel ihm nicht in den Schoß, sondern viele harte Arbeit ist notwendig ehe die Kartoffeln geerntet und sauber zum Verkauf fertig gemacht waren.

Wie fleißig und unermüdlich hat der Erzeuger das ganze Jahr gearbeitet. Wie oft hat er sich ausgerechnet, was er für seine Kartoffeln erhalten, welche bescheidenen Wünsche er mit dem Geld füllen kann.

Und doch kam immer alles anders. Mochte er noch so viel und emsig arbeiten, er mußte sich daran gewöhnen, selbst die bescheidensten Wünsche noch bescheidener zu stellen und, schließlich, sie ganz zu begraben. Unerbittlich ging es mit ihm bergab. Mit Schrecken mußte er sehen, daß der Augenblick näher rückte, wo er auch das noch verlor, was er je einmal besessen hatte.

Aber während der Erzeuger von Jahr zu Jahr ärmer wurde, füllte sich der Geldbeutel eines anderen von Jahr zu Jahr praller. Es war der Geldbeutel dessen, der sich so gebärdete, als ob er der einzig wahre Freund des Erzeugers sei, nämlich der Kartoffelhändler!

Wer war dieser sogenannte Freund? Kartoffelhändler nannte er sich. Das ausschließliche Sinnen des Kartoffelhändlers war auf den „Handel“ gerichtet. Und wenn er „groß handelte“, nannte er sich gar Großhändler. Handeln hieß, möglichst viel und möglichst schnell Geld verdienen mit einem Mindestaufwand an Arbeit.

In die Wirklichkeit übersetzt bedeutete dieser Grundsatz, leben aus der Tasche des anderen. Wobei es unerheblich blieb, wer der andere war. Irgendeine Tasche fand sich, die dem Kartoffelhändler sich öffnete. Denn meisterhaft verstand er es, sich den Gegebenheiten anzupassen.

Eine dieser Gegebenheiten war eine gute Kartoffelernte.

Der Erzeuger freute sich. Er dachte zurück an die knappe Ernte des Vorjahres. Er hatte zwar für den einzelnen Doppelzentner einen annehmbaren Preis erhalten. Doch trotzdem, hatte es nicht hin und nicht her gelangt. Aber dieses Jahr würde es anders werden. Es war eine Freude zu sehen, wie der Kartoffelacker gedieh. Alles würde wieder gut werden, was das letzte Jahr gefehlt hatte.

Zuversichtlich wartete der Erzeuger auf den Kartoffelhändler. Er durfte schon sagen, auf „seinen“ Kartoffelhändler. Wie hatte dieser sich im vorigen Jahr bei der schlechten Ernte bemüht! Fast jeden Tag war er bei ihm gewesen. Einen Preis hatte er angelegt, den er nur dem

Jak wszędzie indziej tak i w Generalnym Gubernatorstwie producent ziemniaków w pocie czoła uprawia zawsze swoje ziemniaki, wzrosłowi ziemniaków towarzyszy zawsze jego gorliwa praca na roli. Plon więc nie spadł mu z nieba, lecz musiał ciężko pracować, zanim mógł zebrać i sprzedać te swoje ziemniaki. Jakże pilnie pracował wytwórca ziemniaków przez cały rok. Jakże często obliczał, co otrzyma za swoje ziemniaki, jakie ze swych potrzeb będzie mógł urzeczywistnić.

A jednak jeszcze nigdy do tego jakoś nie przyszło. Choć ciężko i gorliwie pracował, musiał się zwolna oswoić z myślą, że najskromniejsze nawet życzenia będzie zmuszony ograniczyć, a w końcu zupełnie się ich wyrzec. Wiodło mu się więc nieodmiennie coraz gorzej. Musiał pełen trwogi liczyć się z tym, że coraz bliższą jest chwila, w której jeszcze i to straci, co kiedykolwiek posiadał.

Ale podczas gdy wytwórca ziemniaków z roku na rok ubożał, wypełniała się jednocześnie i pęczniała z roku na rok czyjaś inna kieszeń. Należała ona do tego, który tak się właśnie zachowywał, jakby był jedynym prawdziwym przyjacielem wytwórcy.

Kto zacy był ów mniemany przyjaciel? Zwał się on handlarzem ziemniaków. Ten, który o niczym innym nie myślał, jak tylko o „handlu“. O ile prowadził handel hurtowny, zwał się wówczas hurtownikiem. Handlować — znaczyło to w jego pojęciu: zarabiać możliwie szybko jak najwięcej pieniędzy, przy możliwie najmniejszym nakładzie pracy.

W języku praktycznej rzeczywistości zasada ta oznaczała: żyć na koszt innych. Było przy tym rzeczą obojętną, kto był tym innym. Zawsze bowiem znajdowała się taka kieszeń, która otwierała się przed handlarzem ziemniaków. A był on mistrzem w sztuce dostosowywania się do okoliczności.

Jedną z tych okoliczności bywał dobry zbiór ziemniaków. Wytwórca cieszył się. Pamiętał on ubogi zbiór zeszłoroczny. Wprawdzie cena, jaką otrzymał wówczas za każdy kwintal, była nienajgorsza, a przecież nie mógł związać końca z końcem. Ale w tym roku będzie inaczej. Sam widok zagonu dorodnych ziemniaków napępiał radością. Ten rok na pewno wszystko zwróci, co w ubiegłym roku nie dopisało.

Pełen dobrej myśli, oczekiwał wytwórca zjawienia się handlarza ziemniaków. Mogłby był nawet rzec: „swego“ handlarza ziemniaków. Jakże gorliwie zabiegał ten ostatni w roku ubiegłym, gdy zbiór ziemniaków był słaby! Zjawiał się prawie codziennie. A przy tym ofiarował cenę, którą tylko z przyjaźni dla wytwórcy gotów był zapłacić. Czyż nie powtarzał tego często, zacierając przy tym rękę?

Erzeuger zu Liebe zahlte. Oft genug hatte es der Kartoffelhändler händereibend gesagt.

Aber vergeblich wartete der Erzeuger. Seine Zuversicht wurde Ungeduld, wurde Zweifel an „seinem“ Kartoffelhändler. Eine Anfrage beim Nachbarn ergab, daß es diesem nicht anders ging.

Aber schließlich erschien er doch. Er rieb die Hände. Das Geschäft ginge zu schlecht. Es sei nichts zu verkaufen. Ja, wenn er mit billigeren Preisen würde unterbieten können! Doch er sehe es schon, der Erzeuger, es sei ja auch richtig so, wolle nicht billig abgeben. Da sei leider nichts zu machen. Ein ander Mal vielleicht.

Einige Male wiederholte sich dieses Spiel. Der Erzeuger konnte sich nicht entschließen. Aber er sah, daß seine Nachbarn die Kartoffeln verkauften. Da entschloß auch er sich zum Verkauf. Schulden und Steuern mußten bezahlt werden. Aber er begrub alle Hoffnungen, welche die Ernte in ihm geweckt hatte.

Der Kartoffelhändler rieb sich wieder die Hände. Denn wozu hatte er billig gekauft? Um billig zu verkaufen? Er dachte nicht daran. Er kannte nur das allgemeine Ziel des „Händlers“, so billig wie möglich zu kaufen und so teuer wie möglich zu verkaufen. Es wird sich schon eine Hausfrau finden, die ihm für seine billigen Kartoffeln einen hohen Preis bezahlt. Und wenn nicht, er kann warten. Er hat Geld. Kartoffeln kann man aufbewahren. Es wird nicht lange dauern, dann werden die Preise steigen.

So ging es bei der guten Ernte. Und bei einer schlechten? Auch sie war für den Kartoffelhändler nur eine Gegebenheit. Es galt lediglich, sie auszunutzen. Wozu hatte er dem Erzeuger Geld geborgt? Wozu gab es die famose Einrichtung der Wechsel? Mochte der Erzeuger sich winden, er ließ ihn nicht aus den Händen. Mit kalten Augen zwang er den Erzeuger, ihm die Kartoffeln zu einem Preise zu überlassen, der über den gedrückten Preis des reichen Erntejahres gerade so viel hinausging, daß der Erzeuger am Leben blieb. Nichts mehr. Man soll der Kuh, die melken soll, ihr knappes Futter lassen.

Jetzt konnte wieder der „Handel“ beginnen. Ein Handel so recht nach dem Herzen des Kartoffelhändlers. Es galt, aus den wenigen Kartoffeln viel Geld machen, mehr Geld zu machen als in reichlichen Zeiten. Die Kartoffeln wurden zurückgehalten. Die Zeitungen brachten erschreckende Berichte. Flüstermärchen über bevorstehenden Hunger wurden in Umlauf gesetzt. Und die Hausfrau zahlte, was der Kartoffelhändler verlangte. Was ihr Mann in einer Woche durch Arbeit verdient hatte, mußte sie hinglegen, nur um Kartoffeln für wenige Wochen zu kaufen. Was berührte den Kartoffelhändler die Not der anderen? Wenn nur ihm sein „Handel“ Geld brachte. Und Geld machte sich am leichtesten aus fremder Not.

So war es bisher. Wird es so bleiben?

Die Marktordnung sagt: nein!

Ale daremne było wyczekiwanie wytwórcy. Jego pewność siebie zmieniała się w niecierpliwość. Zaczął wreszcie powątpiewać o „swoim“ handlarzu ziemniaków. Od sąsiada dowiedział się, że i temu nie lepiej się powiodło.

Wreszcie jednak handlarz zjawił się. I znowu zacierał ręce. Interesy idą teraz tak źle. Niczego sprzedać nie można. Ba, gdyby można było konkurować niższą ceną! Ale to jasne, że wytwórca nie może oddać taniej — i zupełnie słusznie. Niestety, nic tu się nie da zrobić. Może innym razem.

Kilka razy powtarzała się taka gra. Wytwórca początkowo nie mógł się zdecydować. Ale wreszcie zauważył, że sąsiedzi sprzedają swoje ziemniaki. Wówczas i on zdecydował się sprzedać; trzeba przecież było zapłacić długi i podatki. Z tą chwilą runęły jednak wszystkie nadzieje, jakie przywiązywał do tegorocznego zbioru.

A handlarz ziemniaków znowuż zacierał ręce. W jakim celu starał się on o to, by jak najtaniej kupować? Czy na to, aby tanio sprzedać? Nie, nawet przez myśl mu to nie przeszło. Widział on przed sobą jeden tylko cel, cel każdego handlarza: możliwie najtaniej kupić i możliwie najdrożej sprzedać. Znajdzie się już jedna i druga gospodyni, która za tanio nabyte ziemniaki zapłaci mu wysoką cenę. A choćby nawet nie znalazła się, czyż nie może on zaczekać? Ma dosyć pieniędzy. Ziemniaki można przechowywać. Prędzej czy później ceny pójdą w górę.

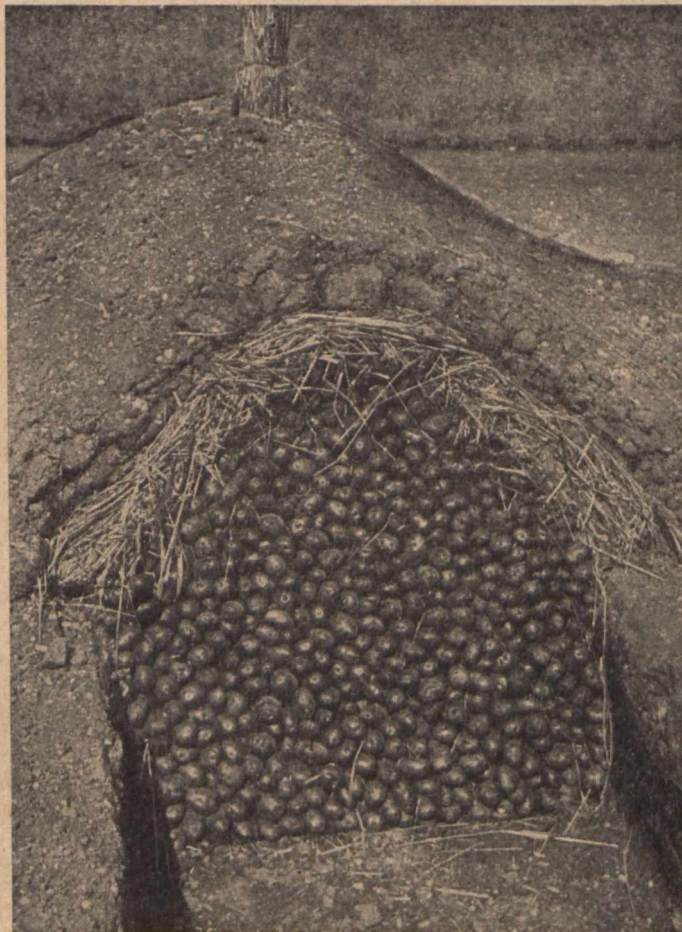
Tak to bywało, gdy zbiór był dobry. A przy gorszym zbiorze? Także i zły zbiór był dla handlarza ziemniaków dobrą sposobnością. Szło tylko o to, aby umieć ją wyzyskać. W jakim to celu pożyczycie pieniądze wytwórcy? I na co istnieje wspaniałe wynalazek weksli? Choćby wytwórca nie wiedział jak się wykręcał, handlarz nie wypuści go już z rąk. Z zimną krwią zmusi on wytwórcę, aby sprzedał mu ziemniaki za cenę, która od zepchniętych w dół cen obfitego

zbioru zeszłorocznego zaledwie o tyle będzie wyższa, by wytwórca miał z czego skąpo żyć. Nic ponad to. Także i krowie, którą się doi, trzeba pozostawić niezbędną ilość paszy.

Teraz można było znowu rozpocząć „handel“. Oczywiście handel odpowiadający zamysłom handlarza. Szło o to tylko, aby z niedużej ilości ziemniaków zrobić jak najwięcej pieniędzy, więcej nawet niż w okresach urodzaju. W tym celu nabyte ziemniaki były przede wszystkim chowane. W gazetach pojawiały się zatrważające wiadomości. Puszczane były w obieg powtarzane szeptem bajeczki o groźącym głodzie. A gospodyni zmuszona była zapłacić tyle, ile handlarz żądał. Musiała przynieść to, co mąż zarobił za tydzień ciężkiej pracy, aby tylko zaopatrzyć rodzinę na kilka tygodni w ziemniaki. Cóż obchodziła handlarza nędza bliźnich? Byle tylko „handel“ przynosił mu zyski. A zyski wyciąga się przecież najłatwiej z cudzej biedy.

Tak to było dotychczas. Czy będzie tak samo i nadal?

Reglamentacja rynku odpowiada na to pytanie: nie!

Die Kartoffel, eine wertvolle Bodenfrucht
Ziemniak, jeden z najważniejszych płodów

Die Marktordnung kennt kein Händlertum. Sie kennt nur Arbeit. So wie der Erzeuger auf die Früchte seiner Arbeit angewiesen ist, so soll auch der Kartoffelverteiler nur von seiner Arbeit leben. Er hat sich frei zu machen von seiner bisherigen Übung, aus den Taschen seiner Mitmenschen zu leben. Er soll wissen, daß er innerhalb der Volksgemeinschaft eine bestimmte Aufgabe zu erfüllen hat. Er hat die Kartoffeln, welche die Arbeit des Erzeugers dem Erdboden abrang, den Verbrauchern auf die zweckmäßigste und billigste Weise zuzuführen.

Für diese Arbeit erhält er einen festen Lohn. Denn die Erzeugerpreise liegen fest. Der Kartoffelverteiler kann nicht mehr den Erzeuger drücken und ausbeuten. Und die Verbraucherpreise liegen fest. Der Kartoffelverteiler kann nicht mehr den Verbraucher übervorteilen, nur durch Arbeit kann der Kartoffelverteiler leben. So wie der Arbeiter im Stücklohn um so mehr verdient, je mehr verdient, je mehr Stücke er herstellt, so verdient auch der Kartoffelverteiler nur so viel, als er Doppelzentner Kartoffeln zum festen Preis vom Erzeuger zum Verbraucher bewegt. Darüber hinaus bleiben ihm die Taschen der anderen verschlossen. Der Kartoffelhändler ist von einem verwerflichen Ausbeuter zu einem ehrlichen Arbeiter, zu einem Kartoffelverteiler aufgestiegen.

Damit befreit die Marktordnung den Erzeuger und gleichzeitig den Verbraucher von der Willkürherrschaft des sogenannten „Marktes“. Sie setzt feste Begriffe und feste Zahlen an die Stelle eines schwankenden Auf und Ab, das nur das eine Ziel hatte, aus fremden Taschen ohne Arbeit die eigenen Taschen zu füllen. Der Erzeuger kann sich vorher sicher ausrechnen, was ihm die Kartoffelernte im Schnitt mehrerer Jahre einbringt. Der Verbraucher kann sicher bestimmen, welchen Teil seines Arbeitslohnes er für Kartoffeln aufwenden muß. Und — auch der Verteiler fühlt sich, wenn er ehrlich sein will, befreit von dem Wahnwitz des schwankenden Marktes, von der Gewohnheit, sich außerhalb der ehrlichen Arbeit zu stellen. Auch er kann sicher ausrechnen, wieviel er sicher verdienen wird, wenn er zuverlässig arbeitet.

Auch der Kartoffelverteiler

schützt die Kartoffeln

vor Kälte und Frost

durch

gute Aufbewahrung

Gute Einmietung der Kartoffel
Pamiętajcie o troskliwym przechowywaniu ziemniaków

Reglamentacja rynku nie uznaje handlarstwa. Zna ona tylko pracę. Tak jak wytwórca zależny jest od owoców swej pracy, tak i rozdziałca ziemniaków musi żyć wyłącznie ze swej pracy. Musi on zerwać z dotychczasowym zwyczajem życia na koszt bliźnich. Musi zrozumieć, że posiada on w obrębie swej wspólnoty społecznej pewne określone zadanie do wypełnienia. Tym zadaniem jest doprowadzenie ziemniaków, które rolnik swą pracą wydarł ziemi, do rąk spóżywcy, i to w sposób możliwie celowy i jak najtańszy.

Za tę swoją pracę otrzyma on stałe wynagrodzenie. Albowiem ceny dla wytwórców są ustalone. Nie może więc rozdziałca ziemniaków wyzyskiwać nadal ich wytwórcy. Ale i ceny, jakie płaci spóżywca, są ustalone. Więc i spóżywcy nie może już rozdziałca ziemniaków nadal wyzyskiwać. Będzie on odtąd żył tylko ze swej pracy. Podobnie jak robotnik pracujący na akord tym więcej zarobi, im więcej sztuk wytworzy, tak i rozdziałca ziemniaków zarobi tylko tyle, ile kwintali ziemniaków zdoła po stałej cenie przeprowadzić od wytwórcy do spóżywcy. Powyżej tej granicy kieszenie bliźnich pozostaną dlań zamknięte. W ten sposób handlarz ziemniaków z niegodziwego wyzyskiwacza, jakim był dotąd, stanie się teraz uczciwym pracownikiem, rzetelnym rozdziałcą ziemniaków.

Tym sposobem reglamentacja rynku wyzwala jednocześnie wytwórcę i spóżywcę ziemniaków od niekontrolowanej samowoli t. zw. „rynku“. Wprowadza ona stałe zasady i stałe liczby w miejsce dotychczasowych nieustannych wahań, które tylko jeden cel miały na oku: z cudzych kieszeni i bez własnej pracy napełniać kieszenie handlarzy. Wytwórca będzie mógł teraz obliczyć sobie z góry, ile przyniesie mu zbiór ziemniaków, nawet w przeciągu kilku lat. Również i spóżywca będzie mógł ustalić, jaką część wynagrodzenia za pracę musi obrócić na zakup ziemniaków. Wreszcie — i sam rozdziałca, jeśli zechce być naprawdę rzetelny, odczuje z ulgą swą niezależność od niedorzecznych wahań rynku a zarazem od dotychczasowych nałogów, które stawiły go poza nawias uczciwej pracy. I on będzie mógł teraz ocenić, na jaki zarobek wolno mu liczyć, jeżeli sumiennie spełni swe zadanie.

Reglamentacja rynku żąda więc pracy wzamian za wynagrodzenie, a z drugiej strony zapewnia wynagrodzenie za uczciwie wykonaną pracę.

Marktordnung verlangt Arbeit um des Lohnes willen und gewährt Lohn für geleistete Arbeit.

Es ist kein Geheimnis, daß mancher Kartoffelverteiler in seiner Gesinnung von dem Ziel der Marktordnung noch ein gutes Stück entfernt ist. Man sollte ihm deswegen nicht all zu harte Vorwürfe machen. Denn alte Gewohnheiten sind oft schwer abzulegen. Und die augenblicklichen Zeiten der Umstellung des gesamten politischen und wirtschaftlichen Lebens lassen — das sei zugegeben — das Wesen der Marktordnung für den Wesensfremden nicht immer klar erkennen. Aber es wird schneller, als es mancher denkt, die Zeit da sein, wo in den Zeitungen über Fragen der Marktordnung nur noch so viel geschrieben werden wird, als man über Selbstverständlichkeiten zu schreiben pflegt.

Dr. Odenthal.

Nie jest to dla nikogo tajemnicą, że nie brak dziś jeszcze rozdzielców, co swym sposobem myślenia dość znacznie odbiegają od celów, do których zmierza reglamentacja rynku. Nie należy im jednak czynić z tego powodu zbyt ostrych wyrzutów. Porzucenie bowiem zakorzenionych zwyczajów jest najczęściej rzeczą niełatwą. Chwila zaś obecna, w której odbywa się przeobrażenie całego życia politycznego i gospodarczego, przyznać trzeba, nie zawsze pozwala niewtajemniczonym w istotę tych zjawisk rozpoznać dość jasno istotne cele reglamentacji rynku. Ale, i to rychlej niż się na ogół przypuszcza, nadejdzie ten czas, kiedy zagadnienia dotyczące reglamentacji rynku będą zajmowały prasę i opinię w nie większym stopniu, niż jakiegokolwiek inne sprawy same przez się zrozumiałe.

Die Erfassung landwirtschaftlicher Erzeugnisse

Ujęcie płodów rolniczych

Schon in dem Wort „E r f a s s u n g“ kommt zum Ausdruck, daß es darauf ankommt, die landwirtschaftlichen Erzeugnisse in die Verfügungsgewalt der für die Verteilung und Versorgung zuständigen Dienststellen zu bekommen. Die beste Ernte würde keinen Wert haben, wenn die hervorgebrachten Erzeugnisse nicht erfaßt und bewirtschaftet werden könnten. Die Sorge für die restlose Erfassung hat eine positive und eine negative Seite.

Die positive Seite der Erfassung

Die positive Seite umfaßt die Vorsorge für eine reibungslose und möglichst frühzeitige Ablieferung. Es müssen in den Haupterzeugungsgebieten die notwendigen Einrichtungen geschaffen werden, über die die Erzeugnisse zur Ablieferung gelangen sollen. Erfassungsstellen, Sammelstellen, Auffangstellen, Kreisviehmärkte, Milchsammelstellen und Rahmstationen sind einzurichten und für die Bereitstellung der notwendigen Transportmittel ist Sorge zu tragen.

Eine hervorragende Bedeutung kommt der rechtzeitigen Festsetzung der Preise zu, die jährlich nach den verschiedenen Bedürfnissen der Marktordnung und der allgemeinen Wirtschaftspolitik oftmals verschieden festgelegt werden müssen. Es ist auch Vorsorge dafür zu tragen, dass die als P r ä m i e n für die Ablieferung vorgesehenen Fertigwaren und sonstigen gewerblichen Erzeugnisse in ausreichendem Maße zur Verfügung stehen.

Schon viele Monate vor dem Beginn der Ernte sind die zuständigen Stellen mit diesen Vorbereitungsarbeiten befaßt. Planungsarbeiten, Verhandlungen mit den verschiedenen Dienststellen sind erforderlich, damit bei Beginn der Ernte und der Ablieferung ein reibungsloser Ablauf der gesamten geplanten Maßnahmen gewährleistet wird. Der weitaus größte Teil dieser Vorbereitungsarbeiten wird in den Dienststellen der ernährungs- und landwirtschaftlichen Verwaltung und in der Geschäftszentrale der Landwirtschaftlichen Zentralstelle sowie ihren Außenstellen geleistet.

Die negative Seite der Erfassung

In „negativer“ Hinsicht ist es von entscheidender Bedeutung, alle Momente, die der ordnungsmäßigen Ablieferung der Erzeugnisse entgegenstehen, rechtzeitig auszuschalten. Hier ist in erster Linie die B e k ä m p f u n g des S c h l e i c h h a n d e l s zu erwähnen, welcher eine hervorragende und ausschlaggebende Bedeutung zukommt.

Już z samego brzmienia wyrazu „ujęcie“ widoczne jest, że chodzi tu o to, aby wciągnąć płody rolne w zasięg bezpośredniej dyspozycji władz powołanych do czuwania nad ich rozdziałem oraz nad zaopatrzeniem. Najlepszy nawet zbiór byłby pozabawiony wartości, gdyby uzyskanej produkcji nie można było ująć i poddać planowej gospodarce. Zadanie całkowitego ujęcia płodów rolnych ma swą pozytywną i swą negatywną stronę.

Pozytywna strona ujęcia

Stronę pozytywną stanowi ogół starań, mających na celu zapewnienie gładkiej i możliwie wczesnej dostawy. Tu należy konieczność stworzenia w głównych centrach produkcyjnych odpowiednich organów, które by pośredniczyły w przyjmowaniu dostaw wyprodukowanych płodów. W tym celu muszą być zorganizowane stacje ujęcia, zbiornice, organy kontrolne, powiatowe targi bydła, zbiornice mleka i śmietany; muszą też być przygotowane potrzebne środki przewozowe.

Niezmiernie ważne znaczenie posiada też sprawa określenia z awczasu stałych cen, które, zależnie od zmieniających się potrzeb regulacji rynku oraz celów ogólnej polityki gospodarczej, muszą być corocznie wyznaczane w różnej nieraz wysokości. Trzeba dalej dołożyć potrzebnych starań, aby przygotować w wystarczającej ilości towary i rozmaite wyroby przemysłowe, przewidziane jako p r e m i e za skutecznie dostawy.

Do powyższych prac przygotowawczych muszą powołane do tego władze i organy przystępować na cały szereg miesięcy przed rozpoczęciem żniw. Niezbędne jest opracowanie szczegółowych planów i uzgodnienie ich z najrozmaitszymi władzami i urzędami, jeśli z chwilą rozpoczęcia żniw i uskutecznienia dostaw zapewniony być ma gładki przebieg całej akcji i skuteczne wykonanie wszystkich wydanych zarządzeń. Przeważającą część powyższych prac przygotowawczych spełniają urzędy administracji żywienia i rolnictwa oraz Centrala Handlowa Centralnego Urzędu Rolniczego i teje placówki zewnętrzne.

Negatywna strona ujęcia

Jeżeli idzie o „negatywną“ stronę ujęcia, to znaczenie rozstrzygające posiada tu usunięcie z awczasu wszystkich czynników, stojących na przeszkodzie prawidłowemu przebiegowi dostawy płodów rolniczych. W pierwszym rzędzie wymienić tu należy walkę z handlem po-

Aber auch der Verteilungsapparat in den Hauptverbrauchsgebieten muß organisiert und aufgebaut werden, damit eine gerechte Verteilung der anfallenden Erzeugnisse gewährleistet ist.

Die Art der Warenerfassung

Die Art der Warenerfassung ist natürlich für die einzelnen Gruppen von landwirtschaftlichen Erzeugnissen verschieden. In mehreren Anordnungen des Leiters der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft sind die notwendigen Bewirtschaftungsvorschriften niedergelegt. Grundsätzlich ist die landwirtschaftliche Zentralstelle für alle Arten von landwirtschaftlichen Erzeugnissen die Einrichtung, der die Aufgabe zukommt, die erforderliche Menge von Erzeugnissen der Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement „aufzubringen“. Neben der Landwirtschaftlichen Zentralstelle werden auch private Firmen für die Erfassungsarbeit eingesetzt, jedoch behält die Landwirtschaftliche Zentralstelle in allen Fällen die Möglichkeit, die erfaßten Erzeugnisse entweder selbst zu übernehmen oder doch von „zentraler Stelle“ aus zu leiten und zu kontrollieren.

Bei der ausschlaggebenden Bedeutung, die der restlosen Erfassung des Brot- und Futtergetreides sowie der Ölfrüchte und Hülsenfrüchte zukommt, ist es selbstverständlich, daß hier die landwirtschaftliche Zentralstelle stets die Funktionen einer „Gesamtaufnahmestelle“ für alle erfaßten Mengen ausübt. Die unmittelbare Erfassung dieser Erzeugnisse beim Erzeuger obliegt den Kreisgenossenschaften, privaten Firmen (Landkaufleuten) und solchen Handelsmühlen, die von der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft beim zuständigen Gouverneur zum Ankauf dieser Erzeugnisse beim Erzeuger zugelassen sind. An diese Betriebe haben die Erzeuger die Ware gegen Zahlung der festgesetzten Preise zu liefern. Bei der Ablieferung wird ihnen der Prämienchein ausgehändigt, auf Grund dessen sie eine bestimmte Menge wirtschaftlicher Bedarfsgüter an anderer Stelle zu amtlich festgesetzten Preisen erstehen können.

Die Ablieferung

Die Ablieferung wird vom aufkaufberechtigten Betrieb durch Ausstellung sogen. Ablieferungsbescheinigungen bestätigt. Die Ablieferungsbescheinigung ist in dreifacher Hinsicht erforderlich und zweckmäßig. Durch die erste Ausfertigung erhält die Landwirtschaftliche Zentralstelle eine Unterlage für die statistische Zusammenstellung der im Kreis zur Ablieferung gelangten Menge. Die zweite, dem Erzeuger ausgehändigte Ausfertigung dient diesem als Nachweis der erfolgten Ablieferung und damit der Erfüllung der ihm obliegenden Ablieferungspflicht. Die dritte Ausfertigung behält der aufkaufberechtigte Betrieb; er hat sie sorgfältig aufzubewahren und sie bei gelegentlichen Betriebsprüfungen vorzuweisen.

Die Andienungspflicht für Getreide, Öl- u. Hülsenfrüchte

Die Betriebe, die unmittelbar Brot- und Futtergetreide sowie Öl- und Hülsenfrüchte beim Erzeuger aufkaufen, haben die aufgekauften Mengen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle anzudienen. Sie dürfen diese Mengen vor der Andienung nicht in den Verkehr bringen. Die Andienung hat in schriftlicher Form an die zuständige Distriktsstelle zu erfolgen. Die Landwirtschaftliche Zentralstelle kann die angedienten Erzeugnisse selbst aufkaufen und auf Lager nehmen; sie kann aber auch dem Anbietenden den Verkauf an einen Verarbeitungsbetrieb aufgeben, d. h., die Ware mit der Auflage des Verkaufs an einen solchen Betrieb „freigeben“. Hat der andienende Betrieb die Möglichkeit, die Ware unmittelbar an einen zugelassenen Verteiler oder an einen Verarbeitungsbetrieb, z. B. an eine Mühle, zu ver-

kaufen, die stala się środkiem o wybitnym i rozstrzygającym niemal znaczeniu.

Niemniej ważnym zadaniem jest dalej organizacja i rozbudowa aparatu rozdzielczego w głównych ośrodkach konsumpcji w celu zapewnienia sprawiedliwego rozdziału całej uzyskanej produkcji.

Sposób ujęcia towarów

Dla poszczególnych kategorii płodów rolnych należało, rzecz prosta, obmyśleć rozmaite sposoby ujęcia towarów. Przepisy mające na celu poddanie płodów rolnych planowej gospodarce zawarte są w szeregu zarządzeń Kierownika Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa. Organem, na którym ciąży zadanie „wydobycia“ potrzebnych kontyngentów środków żywności i płodów rolnych, wyprodukowanych w Generalnym Gubernatorstwie, jest zasadniczo, co do wszystkich kategorii produktów rolnych, Centralny Urząd Rolniczy. Obok Centralnego Urzędu Rolniczego dopuszczane są również i firmy prywatne do współpracy w akcji ujęcia. Centralny Urząd Rolniczy zachowuje jednak we wszystkich tych wypadkach możliwość przejęcia objętych produktów na swój rachunek lub też prawo sprawowania centralnego kierownictwa i kontroli.

Z uwagi na niezmiernie znaczenie, jakie posiada ujęcie całkowitej produkcji zbóż chlebowych i pastewnych oraz płodów oleistych i strączkowych, rozumie się samo przez się, że Centralny Urząd Rolniczy spełnia tu rolę „centralnego organu zbiorczego“ dla całej ujętej produkcji rolnej. Zadanie bezpośredniego ujęcia wszystkich tych produktów z rąk wytwórcy ciąży na spółdzielniach powiatowych, firmach prywatnych (kupeach wiejskich) oraz na takich młynach handlowych, które dopuszczone zostały przez Wydział Wyżywienia i Rolnictwa przy właściwym Gubernatorze do skupu powyższych produktów z rąk wytwórców. Wytwórcy obowiązani są dostarczać towar wymienionym wyżej zakładom i przedsiębiorstwom za zapłatą wyznaczonych stałych cen. Przy skutecznieniu dostawy otrzymują oni za świadczenie premiiowe, na którego zasadzie uprawnieni są do nabycia w wyznaczonych w tym celu składach pewnej określonej ilości artykułów potrzeby gospodarczej za uiszczeniem urzędowo ustalonej ceny.

Dostawa

Każdą skuteczną dostawę potwierdza upoważnione do skupu odnośnych towarów przedsiębiorstwo przez wystawienie tzw. poświadczenia dostawy. Potrzeba i celowość poświadczeń dostawy uzasadniona jest z trzech względów. Pierwszy egzemplarz poświadczenia otrzymuje Centralny Urząd Rolniczy jako materiał do sporządzenia wykazów statystycznych, stwierdzających ogólną ilość dostarczonych w obrębie powiatu produktów. Drugi egzemplarz poświadczenie zostaje w rękach wytwórcy, któremu służy za dowód skutecznionej dostawy, a tym samym spełnienia ciężącego na nim obowiązku. Trzeci egzemplarz zachowuje upoważnione do skupu przedsiębiorstwo z obowiązkiem troskliwego przechowania go i okazywania organom dokonywującym kontroli przedsiębiorstwa.

Obowiązek zaofiarowania

Zakłady i przedsiębiorstwa, upoważnione do skupu zbóż chlebowych i pastewnych oraz płodów oleistych i strączkowych z rąk wytwórcy, obowiązane są do zaofiarowania wykupionych produktów Centralnemu Urzędowi Rolniczemu. Przed zaofiarowaniem nie wolno im wypuszczać produktów tych w obieg. Zaofiarowanie zgłasza się na piśmie właściwej placówce okręgowej. Centralny Urząd Rolniczy może zaofiarowane sobie plody bądź wykupić na własny rachunek i wziąć je na skład, bądź też zlecić ofiarowującemu sprzedaż ich jednemu z zakładów przerabiających, tj. „z wolnic“ towar z jednoczesnym

äußern, so setzt eine besondere Regelung ein. Ob die beabsichtigte Veräußerung im Rahmen der Marktordnung als zweckmäßig angesehen werden kann, muß in jedem Falle von den Marktordnungsorganen geprüft werden. Der andienende Betrieb kann gleichzeitig mit der Andienung angeben, an welchen Betrieb er die Ware zu veräußern beabsichtigt. Die Veräußerung darf aber nur erfolgen, wenn die Landwirtschaftliche Zentralstelle die Ware nicht übernimmt und sie zur Veräußerung an diesen Betrieb freigibt. Durch dieses Verfahren wird eine laufende Kontrolle gewährleistet.

Die Andienungspflicht für Saatgut

Neben der Andienungspflicht an die Landwirtschaftliche Zentralstelle besteht noch die *Andienungspflicht für Saatgut* gegenüber der *Saatgutstelle*. Soweit bei einzelnen Erzeugnissen eine wesentliche Anbausteigerung geboten ist, kommt der Sicherstellung des für diese Anbausteigerung erforderlichen Saatgutes erhöhte Bedeutung zu.

Dies gilt vor allem für die Sicherung des Saatgutes von *Ölfrüchten* aller Art. Durch eine Anordnung der Saatgutstelle ist bestimmt, daß das gesamte Saatgut von Ölfrüchten der Saatgutstelle zum Kauf anzubieten ist, sobald sie durch den Erzeuger veräußert oder abgeliefert worden sind. Zur Verarbeitung dürfen nur solche Ölfrüchte verwandt werden, die von der Saatgutstelle freigegeben sind. Die als Saatgut geeignete Menge kann die Saatgutstelle selbst erwerben oder aber mit bestimmten Auflagen freigeben. Als solche Auflage kommt insbesondere in Betracht, daß der Anbietende das Saatgut an eine dritte Stelle, z. B. an einen Saatgutvermehrungsbetrieb zu veräußern hat.

Die gleiche Bestimmung gilt übrigens für das gesamte Saatgut von *Hülsenfrüchten* sowie für solches *Getreide*, das als Saatgut in den Verkehr gebracht oder in einem bestimmten Verfahren als Saatgut anerkannt ist (Vgl. im übrigen die Anordnung des Leiters der Saatgutstelle über die Bewirtschaftung von Saatgut vom 3. 6. 1940 (VBIGG. II S. 335)).

Die Erfassung und Andienung von Getreide (Brot- und Futtergetreide), Ölfrüchten und Hülsenfrüchten ist im einzelnen in mehreren Anordnungen des Leiters der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft vom 17. Juli 1941

Alle landwirtschaftlichen Fachbücher

liefert schnellstens der

Agrarverlag

KRAKAU, Nürnbergerstraße 5a (Juliusza Lea)

geregelt. (S. die Anordnungen über die Getreide- und Futtermittelwirtschaft im Wirtschaftsjahr 1941/42, VBIGG. S. 419 und die Anordnung über die Bewirtschaftung von Ölfrüchten sowie die Anordnung des Vorsitzenden des Verwaltungsrates der Landwirtschaftlichen Zentralstelle über die Andienungspflicht von Getreide und sonstigen landwirtschaftlichen Erzeugnissen, VBIGG. S. 426).

Die Erfassung anderer Erzeugnisse

Durch eine Reihe von Anordnungen ist die Landwirtschaftliche Zentralstelle weiterhin in die zentrale Erfassung

poleceniem sprzedania go jednemu z wymienionych zakładów.

O ile przedsiębiorstwo zaofiarowujące posiada możność pozbycia towaru bezpośrednio na rzecz jednego z upoważnionych rozdzielców lub jednego z zakładów przerabiających, np. na rzecz jakiegoś młyna, na ten wypadek przewidziane jest innego rodzaju rozwiązanie. Przede wszystkim sama kwestia, czy zamierzona sprzedaż może być uznana za celową z punktu widzenia zasad regulacji rynku, musi być w każdym wypadku oceniona przez organy sprawujące nadzór nad porządkiem rynku. Przedsiębiorstwo zaofiarowujące może równocześnie z zaofiarowaniem wymienić zakład, na rzecz którego nastąpić ma pozbycie. Pozbycie takie może jednak nastąpić tylko o tyle, o ile Centralny Urząd Rolniczy sam nie przejmie towaru i zwalnia go dla sprzedaży na rzecz innego przedsiębiorstwa. Powyższe postępowanie zabezpiecza bieżącą kontrolę dróg obiegu towarów.

Obowiązek zaofiarowania materiału siewnego

Poza obowiązkiem zaofiarowania produktów Centralnemu Urzędowi Rolniczemu istnieje jeszcze obowiązek zaofiarowania materiału siewnego na rzecz Urzędu Zasiwów. W wypadkach, kiedy zachodzi potrzeba znacznego powiększenia poszczególnych rodzajów uprawy, zabezpieczenie potrzebnych ilości materiału siewnego dla powiększenia odnośnych upraw nabiera tym większego znaczenia.

Dotyczy to w pierwszym rzędzie zabezpieczenia materiału siewnego wszelkiego rodzaju *plodów oleistych*. W jednym z zarządzeń Urzędu Zasiwów zawarte jest postanowienie, że całkowity materiał siewny plodów oleistych, skoro tylko zostały one przez wytwórcę sprzedane lub dostarczone, musi być zaofiarowany do nabycia Urzędowi Zasiwów. Dla celów przeróbki wolno użyć tylko takich plodów oleistych, które zostały zwolnione przez Urząd Zasiwów. Materiał nadający się do zasiewu może Urząd Zasiwów nabyć na własny rachunek lub też zwolnić go pod określonymi warunkami. Warunkiem takim może być w szczególności zlecenie, aby zaofiarowany materiał siewny sprzedany został pewnemu określonymu nabywcy, np. któremuś z przedsiębiorstw produkujących materiał siewny.

Analogiczne postanowienie obowiązuje zresztą w stosunku do materiału siewnego *plodów strączkowych* jak również do tych *zapasów zbóż*, które wprowadzone zostały w obrót jako materiał siewny lub też zostały zakwalifikowane w drodze odpowiedniego postępowania jako materiał siewny (por. zresztą zarządzenie Kierownika Urzędu Zasiwów o gospodarce materiałem siewnym z dnia 3 czerwca 1940, Dz. Rozp. GG. II, str. 335).

Ujęcie i zaofiarowanie zboża (zboż chlebowych i pastewnych) oraz plodów oleistych i strączkowych zostało szczegółowo unormowane kilku zarządzeniami Kierownika Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa z dnia 17 lipca 1941 r. (p. zarządzenia o gospodarce zbożem i paszami w roku gospodarczym 1941/42, Dz. Rozp. GG. str. 419 oraz zarządzenie o gospodarce plodami oleistymi, jak również zarządzenie Przewodniczącego Rady Zawiadowczej Centralnego Urzędu Rolniczego o obowiązku zaofiarowania zbóż i innych plodów rolniczych, Dz. Rozp. GG., str. 426).

Ujęcie innych plodów rolniczych

Na podstawie całego szeregu zarządzeń Centralny Urząd Rolniczy spełnia również zadanie centralnego organu ujęcia innych plodów rolniczych. Obowiązki zaofiarowania na rzecz Centralnego Urzędu Rolniczego podlegają w szczególności na zasadzie specjalnych zarządzeń: *nabiał, oleje i tłuszcze*, jak również *piwo, a da lej niektóre uboczne produkty* i zwierzęce i tychże *odpadyki, ogony bydlęce, szczerk świńska* i pie-

von anderen landwirtschaftlichen Erzeugnissen eingeschaltet worden. Andienungspflichtig an die Landwirtschaftliche Zentralstelle sind auf Grund besonderer Anordnungen Milcherzeugnisse, Öle und Fette sowie Bier, weiterhin gewisse tierische Nebenprodukte und deren Abfälle, Rinderschweife, Schweinshaare und Federn aller Art. Die Landwirtschaftliche Zentralstelle ist ferner durch besondere Anordnung mit der Erfassung von Flachs und Hanf sowie von Rohwolle beauftragt.

Eine überragende Bedeutung kommt der Erfassung von Schlachtvieh zu. Zu diesem Zweck sind in den Erzeugungsgebieten Kreisviehmärkte eingerichtet, auf welchen das gesamte abgelieferte Vieh zusammengebracht wird. Von hier aus wird es den örtlichen Verarbeitungsbetrieben zugeteilt, während die überschüssigen Mengen auf die in den Großstädten eingerichteten Schlachtviehmärkte verbracht werden. Auch für die Ablieferung von Schlachtvieh sind Prämien in der Form von Bezugsrechten für Leder und Schuhe festgesetzt.

Die in den Erzeugerbetrieben anfallenden und dort nicht benötigten Milchmengen sind an Molkereien oder an Milchsammelstellen, bzw. Rahmstationen abzuliefern. Soweit geeignete Molkereien fehlen, dürfen die Erzeuger im eigenen Betrieb sogen. Landbutter herstellen, müssen diese jedoch an die Butterauffangstellen abliefern.

Zur Erfassung von Eiern sind Erfassungsstellen eingerichtet, die sich zum Aufkauf besonderer Aufkäufer bedienen. Die Erfassungsstellen haben die erfaßten Mengen an die Eierkennzeichnungsstellen abzuliefern.

Geflügel darf beim Erzeuger nur von zugelassenen Mästereien und Schlächtereien aufgekauft werden. Diese können sich besonderer Erfassungsstellen oder Aufkäufer bedienen. Die Erfassungsstellen und Aufkäufer sind verpflichtet, das gesamte von ihnen aufgekaufte Geflügel an die Mästereien abzuliefern.

Auch für die Erfassung der in Teichwirtschaften anfallenden Karpfen ist eine besondere Regelung getroffen worden.

Die Ablieferung der Karpfen darf nur an zugelassene Großverteiler erfolgen. Über jeden Kauf von Speisekarpfen beim Erzeuger durch den Großverteiler ist ein Schlußschein auszustellen, der vom Verkäufer und Käufer zu unterzeichnen ist. Der Schlußschein dient ähnlich wie die Ablieferungsbescheinigung bei Getreide den Zwecken der Marktüberwachung. Das dem Großverteiler ausgestellte Schlußscheinheft gilt außerdem als Ausweis, der den Großverteiler zum Einkauf beim Erzeuger berechtigt.

Die Erfassung von Gartenbauerzeugnissen gestaltet sich im Generalgouvernement besonders schwierig, da die Anbaugelände sehr verstreut liegen und große Transportschwierigkeiten zu überwinden sind. Der Aufkauf von Obst und Gemüse aller Art ist nur den zugelassenen Erfassungsstellen gestattet. Die Erfassungsstellen können sich ebenfalls zum Aufkauf besonderer Aufkäufer oder Sammelstellen bedienen. Über die einzelnen Aufkäufe sind Ablieferungsscheine auszustellen, welche ähnlich wie die Ablieferungsscheine und Schlußscheine Zwecken der Marktstatistik und Marktüberwachung dienen.

Die Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft ist durch allgemeines Aufsichts- und Weisungsrecht über alle Betriebe der Ernährungs- und Landwirtschaft in der Lage, auch ohne besondere allgemeine Anordnungen die Erfassung von landwirtschaftlichen Erzeugnissen zu organisieren. So sind mit dem Aufkauf von Kartoffeln die Genossenschaften und Privatverteiler beauftragt; sie haben die erfaßte Ware als „Versandverteiler“ an die Verbrauchsplätze zu verbringen,

und zwar von jedem beliebigen Erzeuger, der die Ware in der Lage ist, zu liefern. Wreszcie, na mocy specjalnego zarządzenia, Centralny Urząd Rolniczy spełnia również zadanie ujęcia lnu i konopi oraz surowej wełny.

Najdonioślejsze jednak znaczenie posiada sprawa ujęcia bydła rzeźnego. Dla osiągnięcia tego celu ustanowione zostały w głównych ośrodkach produkcji powiatowe targi bydła, na które spędzane jest w całości doprowadzone przez dostawców bydło. Stąd rozdziela się je pomiędzy miejscowe przedsiębiorstwa przerabiające, pozostające zaś do rozporządzenia nadwyżki spędza się do większych miast, na urządzane tamże targi bydła rzeźnego. Również i przy skutecznieniu dostaw bydła rzeźnego przewidziane są premie w postaci uprawnień do nabycia skóry i obuwia.

Nadwyżki mleka, wyprodukowane w gospodarstwach wyciórczych i pozostałe po pokryciu własnych potrzeb

Czas już zamówić Kalendarz Rolniczy na rok 1942

tychże, odstawiane są obowiązkowo do mleczarni lub do zbiornic mleka wzgl. śmietany. W braku odpowiednich mleczarni wyciórcy mogą wyrabiać w własnych gospodarstwach tzw. masło wiejskie, które jednak obowiązani są odstawiać do zbiornic masła.

W celu ujęcia jaj urządzone są stacje ujęcia, które prowadzą skup jaj za pośrednictwem specjalnych agentów. Stacje ujęcia obowiązane są odprowadzać ujęte zapasy jaj do stacji znakowania jaj.

Drób może być nabywany z rąk hodowców tylko przez upoważnione do tego tuczarnie i rzeźnie drobiu. Mogą one również posługiwać się w tym celu specjalnymi stacjami ujęcia lub agentami upoważnionymi do skupu. Zarówno stacje ujęcia jak agenci kupujący obowiązani są nabyty przez siebie drób dostarczać w całości tuczarniom.

Przedmiotem specjalnego unormowania jest dalej uzyskiwana w gospodarstwach rybnych produkcja karpia. Dostawę karpia wolno skutecznie tylko do rąk upoważnionych do tego hurtowych rozdzielców. Każde kupno karpia jadalnych, dokonane przez hurtowego rozdzielcę u producenta, musi być stwierdzone terminatką, którą podpisują sprzedawca i nabywca. Terminatka, podobnie jak poświadczenie dostawy zboża, potrzebna jest dla celów kontroli rynku. Wystawiona na imię hurtowego rozdzielcy książka terminatek służy mu pozatem jako legitymacja, uprawniająca do skupu towaru u producentów.

Akcja ujęcia produktów sadowniczo-warzywniczych natrafia w Generalnym Gubernatorstwie na szczególnie duże trudności z uwagi na bardzo znaczne rozproszenie obszarów uprawnych oraz na wielkie trudności transportowe. Skup owoców i jarzyn wszelkiego rodzaju zastrzeżony jest wyłącznie upoważnionym do tego stacjom ujęcia. Przy prowadzeniu skupu stacje ujęcia mogą również posługiwać się agentami lub zbiornicami. Każde poszczególne nabycie musi być stwierdzone poświadczeniem dostawy, które, podobnie jak poświadczenie dostawy płodów rolniczych oraz terminatki, potrzebne są dla celów statystyki i kontroli rynku.

Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa, już z mocy przysługującego mu ogólnego prawa nadzoru i kierownictwa, nad wszystkimi gospodarstwami wyżywienia i rolnictwa, posiada możliwość organizowania akcji ujęcia płodów rolniczych nawet i poza ramami obowiązujących w tej mierze ogólnych zarządzeń. Tak np. skup ziemniaków w powierzony jest spółdzielniom i rozdzielcom prywatnym, którzy obowiązani są, jako „rozdzielcy i rozsyłający“, odprowadzać towar do ośrodków konsumpcji,

wo sie über den „Empfangsverteiler“ und „Kleinverteiler“ dem Verbraucher zugeführt werden.

Die Träger der für die einzelnen Arten von landwirtschaftlichen Erzeugnissen geschaffenen Erfassungstellen und Sammelstellen können sowohl Genossenschaften wie auch Landkaufleute sein. C. Bette

Die Brauwirtschaft im Generalgouvernement Gospodarka browarniana w Gen. Gubernatorstwie

Die Biererzeugung im Gebiete des heutigen Generalgouvernements war bei Kriegsbeginn durch 43 Brauereien und 5 Handelsmälzereien vertreten. Unmittelbar nach Beendigung des siegreichen deutschen Feldzugs in Polen waren von diesen Betrieben nur noch 28 Brauereien tätig. Die übrigen waren gezwungen — teils infolge von Kriegsbeschädigungen, teils wegen des durch die neugeschaffenen Grenzen des Generalgouvernements bedingten Rohstoffmangels — ihren Betrieb einzustellen. Von den außer Betrieb gesetzten Brauereien haben im vergangenen Jahre 7 und im Laufe dieses Jahres noch 1 Brauerei ihre Erzeugungstätigkeit wiederaufgenommen, so daß zurzeit im Generalgouvernement im ganzen wieder 36 Brauereien tätig sind.

Der Braugerstenbedarf der polnischen Brauereien wurde bis zum Kriegsausbruch zum größten Teil in den heutigen Reichsgauen Wartheland und Danzig-Westpreußen gedeckt. Mit dem Wegfall dieser wichtigsten Rohstoffgebiete trat bei den Brauereien des Generalgouvernements ein Defizit an Braugerste ein, das automatisch schon im Laufe des Jahres 1940 manche Schwierigkeiten in der Bierversorgung verursachte.

Der gesamte Rohstoffbedarf wurde im großen und ganzen aus den Beständen des Generalgouvernements gedeckt — bis auf eine beschränkte Menge Braumalz, die bis zum Anschluß an die neue Ernte aus dem Reich zur Verfügung gestellt wurde. Auch der Braugerstenbedarf für das Jahr 1940/41 wurde restlos aus der Eigenerzeugung des Generalgouvernements gedeckt.

Was den Hopfen anbelangt, so steht dieser in ausreichenden Mengen zur Verfügung. Polen hatte noch vor dem Kriege seine Hopfenanbaufläche stark vergrößert und die nicht benötigten Hopfenmengen sogar nach dem Auslande ausgeführt. Freilich war dies nur mit Unterbietung der Preise möglich, da deutscher und tschechischer Hopfen an Qualität besser sind. Die vergrößerte Anbaufläche wurde, mit Rücksicht auf die Interessen des deutschen Hopfenexportes, entsprechend dem Bedarf der inländischen Brauereien, wieder verkleinert und der Hopfenbedarf dieser Brauereien wird heute aus der inländischen Erzeugung vollständig gedeckt.

Die Biererzeugung konnte trotz aller, während des Krieges wohl begreiflichen Schwierigkeiten, gesteigert werden, wie dies aus den nachstehenden Ziffern hervorgeht. Die Biererzeugung der 43 polnischen Brauereien betrug insgesamt:

im Jahre 1938	441 184 hl
im Jahre 1939 ca	482 000 hl

Die zurzeit im Betrieb befindlichen 36 Brauereien erzeugten insgesamt:

im Jahre 1938	412 455 hl
im Jahre 1940	549 297 hl

Die Biererzeugung konnte somit schon im Jahre 1940 um 33% gesteigert werden. In diesem Jahre ist der Bierausstoß der erwähnten 36 Brauereien wieder erheblich

skąd za pośrednictwem „rozdzielców przyjmujących“ oraz „rozdzielców detalicznych“ dostaje się on do rąk spożywczy.

Zadania stacyj ujęcia i zbiornic, stworzonych dla poszczególnych kategorii płodów rolniczych, spełniać mogą zarówno spółdzielnie jak kupyce wiejskie.

Produkcja piwa na obszarze dzisiejszego Generalnego Gubernatorstwa reprezentowana była w chwili wybuchu wojny przez 43 browary i 5 słodowni. Z liczby tej, bezpośrednio po ukończeniu zwycięskiego pochodu niemieckiego w Polsce, czynnych było jeszcze tylko 28 browarów. Pozostałe — częścią skutkiem poniesionych szkód wojennych, częścią zaś dla braku surowców, spowodowanego nowo stworzonymi granicami Generalnego Gubernatorstwa — zmuszone były wstrzymać pracę. Z pomiędzy zakładów nieczynnych uruchomiło na powrót swą produkcję: w roku ubiegłym 7 browarów, nadto w ciągu bieżącego roku jeszcze 1 browar, tak iż ogółem czynnych jest obecnie na obszarze Generalnego Gubernatorstwa znowu 36 browarów.

Polskie browary pokrywały do chwili wybuchu wojny swe zapotrzebowanie jęczmienia browarnianego po największej części w dzisiejszych prowincjach Rzeszy Wartheland i Danzig-Westpreussen. Wraz z odpadnięciem tych najważniejszych źródeł surowca, browarom Generalnego Gubernatorstwa dał się odczuć niedobór jęczmienia browarnianego, który już w ciągu roku 1940 spowodował automatycznie znaczne trudności w produkcji piwa.

Całkowite zapotrzebowanie surowców w pokryte zostało na ogół z zapasów Generalnego Gubernatorstwa — poza brakującą niewielką ilością siodu browarnianego, która, do czasu pokrycia jej z nowych zbiorów, sprowadzona została z Rzeszy. Również i zapotrzebowanie jęczmienia browarnianego na rok 1940/41 pokryte zostało całkowicie z własnej produkcji Generalnego Gubernatorstwa.

Co się tyczy chmielu, to nie brak w Generalnym Gubernatorstwie wystarczających ilości tego surowca. Polska jeszcze w czasach przedwojennych znacznie powiększyła swój obszar uprawy chmielu a nadwyżki produkcji, przekraczające własne zapotrzebowanie, wywoziła nawet za granicę. Było to oczywiście możliwe tylko przy obniżeniu cen, chmiel bowiem niemiecki i czeski przewyższają chmiel polski swą jakością. Powiększony za czasów polskich obszar uprawy chmielu został obecnie, zgodnie z interesami niemieckiego eksportu chmielu, zmniejszony znowu do granicy zapotrzebowania krajowych browarów, przy czym całkowite zapotrzebowanie chmielu browary te pokrywają wyłącznie z produkcji krajowej.

Pomimo całego szeregu w czasie wojny aż nadto zrozumiiałych trudności udało się produkcję piwa powiększyć. Obraz wzrostu produkcji wynika z niżej podanych cyfr. Produkcja piwa 43 polskich browarów wynosiła łącznie:

w roku 1938	441 184 hl
„ „ 1939 około	482 000 hl

Wspomnianych wyżej czynnych 36 browarów wyprodukowało łącznie:

w roku 1938	412 455 hl
„ „ 1940	549 297 hl

Jak widać z powyższego zestawienia, udało się produkcję piwa już w roku 1940 powiększyć o 33%. W roku bieżącym ilość piwa wytworzonego przez wspomnianych wyżej 36 browarów jeszcze poważnie wzrosła, a w przy-

gestiegen und wird noch ein weiterer Anstieg angestrebt, da die wachsende Nachfrage durch die bisher erzielte Erzeugung nicht voll befriedigt wird. Der Verbraucher, insbesondere der Deutsche, ist in Anbetracht der schlechten Trinkwasserverhältnisse im Generalgouvernement und im weiteren Osten auf ein sicheres Getränk angewiesen, das ihn vor Krankheiten schützt, die gerade durch unvorsichtigen Wassergenuß oft hervorgerufen werden.

Die Gesamtbetriebskapazität der im Generalgouvernement tätigen Brauereien läßt einen Bierausstoß bis zu 1,2 Millionen hl jährlich zu.

Die technischen Betriebseinrichtungen der Brauereien lassen zum größten Teil noch viel zu wünschen übrig. Die bestehenden Anlagen sind meistens sehr veraltet und müssen nach und nach durch mehr neuzeitliche Einrichtungen ersetzt werden. Es ist zu erwarten, daß die geplanten Erneuerungen zu einer wesentlichen Besserung der Betriebswirtschaftlichkeit und der Bierqualität führen werden.

Der geringe Bierumsatz hatte es vor dem Kriege nicht erlaubt, die Betriebskapazität einzelner Brauereien voll

Fachbücher helfen weiter!

auszunützen, wodurch die finanzielle Grundlage für Neuananschaffungen und Modernisierungen dieser Brauereien stark eingeengt war. Die Arbeit auf diesem Gebiete hat erst im letzten Jahre begonnen und schon beachtliche Fortschritte erzielt. Auch in der Zukunft wird in dieser Richtung noch viel zu schaffen sein.

Im Gebiete der Berufsorganisation sind ebenfalls weitgehende Fortschritte zu verzeichnen. Dem ehemaligen „Verband der Brauereien und Mälzereien in der Republik Polen“ gehörten nur sehr wenige Betriebe an. In erster Linie waren es die wenigen Groß- und Mittelbrauereien. Seit Anfang dieses Jahres sind sämtliche Brauereien und Mälzereien des Generalgouvernements in „Hauptverbände der Brauwirtschaft im Generalgouvernement“ der seinen Sitz in Krakau hat, zusammengeschlossen.

Hölling.

Die Preise für Schlachtgeflügel Ceny za drób rzeźny

Unter dem 26. September 1941 erschien im Verordnungsblatt für das Generalgouvernement die Anordnung über Preise für Schlachtgeflügel. Aufbauend auf den Erfahrungen des Vorjahres sind hierin erstmalig für das gesamte Gebiet des Generalgouvernements einheitliche Preise festgelegt und, soweit sie im Vorjahre durch Einzelanordnungen und Erlasse festgesetzt sind, zusammengefaßt worden.

Die Erzeugerhöchstpreise für lebendes, ungemästetes Schlachtgeflügel sind Stückpreise, wobei für die einzelnen Geflügelsorten Mindestgewichte festgelegt sind, so daß die aufkaufenden Mästereien die Möglichkeit haben, bei geringerem Mindestgewicht entsprechende prozentuale Abzüge zu machen. Um der Unsitte des zu starken Rupfens lebender Gänse langsam steuern zu können, ist bestimmt worden, daß die zu verkaufenden Tiere vollfedrig sein müssen und frühestens 14 Tage nach dem letzten Rupfen verkauft werden dürfen.

Den Aufkäufern und Erfassungsstellen der Mästereien ist eine nach den einzelnen Geflügelarten gestaffelte Erfassungsspanne gesichert. Dabei ist das Geflügel von den Aufkäufern und den Erfassungsstellen lediglich frei Transportmittel am Verladeort zu liefern. Die sonst entstehenden Unkosten bis zur Mästerei trägt diese.

szłości zaś podjęte będą usiłowania, aby osiągnąć jeszcze dalszy wzrost produkcji, gdyż rozmiary wytwórczości uzyskane do chwili obecnej nie wystarczają jeszcze na pokrycie rosnącego nieustannie zapotrzebowania. Konsument bowiem, w szczególności zaś konsument niemiecki, z uwagi na niepewną na ogół wodę do picia w Generalnym Gubernatorstwie i w dalej położonych obszarach wschodnich, odczuwa niezbędną potrzebę napoju, który by chronił go od chorób, powstających najczęściej właśnie z nieostrożnego używania wody do picia.

Łączna pojemność produkcyjna wszystkich browarów, czynnych w obrębie Generalnego Gubernatorstwa, pozwala osiągnąć ogólną produkcję piwa do 1,2 miliona hl rocznie.

Urządzenia techniczne browarów pozostawiają po największej części jeszcze wiele do życzenia. Istniejące dziś instalacje są przeważnie już przestarzałe i muszą być stopniowo zastępowane bardziej nowoczesnymi urządzeniami. Należy oczekiwać, że wykonanie projektowanych modernizacji technicznych przyczyni się w znacznej mierze do zmniejszenia kosztów produkcji, z drugiej zaś strony pozwoli na poprawę jakości wytwarzanego piwa.

Niewielkie stosunkowo rozmiary obrotu piwem nie pozwalały przed wojną na całkowite wyzyskanie pojemności produkcyjnej poszczególnych browarów, co stwarzało nader ograniczoną podstawę finansową dla wszelkiego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych i modernizacyjnych. Praca na tym polu, rozpoczęła dopiero w ciągu ostatniego roku, zdołała już doprowadzić do wcale poważnych wyników. Na przyszłość otwiera się tu jeszcze pole do bardzo wydajnej działalności.

W dziedzinie organizacji zawodowej są również do zaznaczenia daleko posunięte postępy. Do istniejącego dawniej „Związku browarów i słodowni Rzeczypospolitej Polskiej“ należała stosunkowo niewielka ilość zakładów. Rekrutowały się one przeważnie z wielkich i średnich browarów, których ilość w Polsce była szczupła. Z początkiem roku bieżącego wszystkie istniejące w obrębie Generalnego Gubernatorstwa browary i słodownie zrzeszone zostały w „Głównym Związku gospodarki browarnianej w Generalnym Gubernatorstwie“, który ma swą siedzibę w Krakowie.

Pod datą 26 września 1941 r. ukazało się w Dzienniku Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa zarządzenie o cenach drobiu rzeźnego. Opierając się na doświadczeniach ubiegłego roku, ustalono w nim po raz pierwszy jednolite ceny dla całego obszaru Generalnego Gubernatorstwa oraz, w granicach wydanych w roku ubiegłym poszczególnych zarządzeń i dekrétów, zebrano je w jedną całość.

Maksymalne ceny sprzedażne dla producentów za drób żywy, nietuczony, ustalone są jako ceny od sztuki, przy czym wyznaczono minimalną wagę dla poszczególnych rodzajów drobiu, tak że tuczarnie, skupujące drób, mają możliwość odliczania odpowiednich procentowych potrąceń w wypadkach niedoboru wagi. Dla stopniowego przeciwdziałania nader szkodliwemu zwyczajowi zbyt silnego skubania żywych gęsi wprowadzony został przepis, że gęsi ofiarowane na sprzedaż muszą posiadać pełne upierzenie i że sprzedaż ich nie może nastąpić wcześniej, niż po upływie 14 dni po ostatnim oskubaniu.

Dla osób zatrudnionych skupem oraz dla stacji ujęcia uruchomionych przez tuczarnie zapewnione jest wynagrodzenie, podzielone na szczeble podług rodzajów drobiu. Osoby zatrudnione skupem i stacje ujęcia obowiązane są skutecznie dostawy drobiu jedynie

Da der Verkauf von Geflügel durch den Erzeuger an den Verbraucher nicht verboten ist, wurden auch für das ungemästete Schlachtgeflügel Verbraucherhöchstpreise einheitlich für das gesamte Gebiet des Generalgouvernements festgesetzt. Diese Preise verstehen sich für geschlachtete und gerupfte Tiere nach Stück. Ungerupfte Tiere müssen billiger verkauft werden. Dagegen dürfen lebende Tiere nur zu den bereits erwähnten Erzeugerhöchstpreisen abgegeben werden.

Bei dem Verkauf von lebendem Geflügel durch die Mästereien sind ebenfalls Durchschnittsgewichte festgelegt, die geringfügig unter den Durchschnittsgewichten der vom Erzeuger lebend abgegebenen Ware liegen. Hierbei mußte berücksichtigt werden, daß das lebende Geflügel bei längeren Transporten zwangsläufig an Gewicht verliert. Außerdem ist der Verkäufer verpflichtet, dafür zu sorgen, daß die lebend verladene Tiere während des Transportes gefüttert und getränkt werden.

Die Preise für geschlachtete Ware verstehen sich frei Transportmittel am Verladeort in handelsüblicher Verpackung, wobei die Verpackung vom Verkäufer in Rechnung gestellt werden kann. Bei frachtfreier Rücksendung muß der Verkäufer $\frac{3}{4}$ des in Rechnung gestellten Betrages vergüten.

Die Verbraucherhöchstpreise für gemästetes Schlachtgeflügel liegen im allgemeinen auf der gleichen Höhe wie im Vorjahre. Nur bei Frühmastgänsen ist eine Ermäßigung des Verbraucherhöchstpreises eingetreten. Die genannten Preise verstehen sich für Ware I. Qualität. Dieses Geflügel muß vollfleischig mit gleichmäßig verteiltem Fettansatz und sauber gerupft sein. Für geringere Qualität ist ein Abschlag von mindestens 10% zu gewähren, der der Qualitätsminderung entspricht.

Den Kleinhandelsbetrieben ist eine Spanne von Zl 0,30 je kg zu gewähren, wobei die Belieferung frei Laden und ausschließlich Verpackungsmaterial erfolgt.

Mit diesen Preisbestimmungen dürfte auf Grund der Erfahrungen der Vorjahre eine Basis gefunden sein, die allen beteiligten Betrieben und Personen gleichermaßen gerecht wird und die die Ware zu einem angemessenen Preis an den Verbraucher heranbringt. Sämtliche Preise liegen unter den im Reich geltenden Preisen für Schlachtgeflügel. Sie berücksichtigen damit die Unterschiede in den wirtschaftlichen und Marktverhältnissen des Generalgouvernements gegenüber dem Reichsgebiet.

wy miejscu załadowania, bez doliczenia kosztów transportu. Dalsze koszty, połączone z transportem towaru do tuczarni, pokrywa ta ostatnia.

Z uwagi na to, że bezpośrednia sprzedaż drobiu przez wytwórcę konsumentom nie jest zabroniona, ustalone zostały również dla całego obszaru Generalnego Gubernatorstwa jednolite ceny maksymalne dla spóżywców za nietuczony drób rzeźny. Ceny te rozumieją się od sztuki drobiu bitego i skubanego. Drób nie skubany musi być sprzedawany po cenach tańszych. Natomiast sprzedaż drobiu żywego może odbywać się tylko po wspomnianych wyżej maksymalnych cenach dla spóżywców.

Dla sprzedaży drobiu żywego, dokonywanej przez tuczarnie, wyznaczona została waga przeciętna, która jest nieco niższą od przeciętnej wagi sprzedawanego przez wytwórców żywego drobiu. Należało przy tym uwzględnić i to, że drób żywy przy dłuższych transportach doznaje nieuniknionego ubytku wagi. Sprzedawca obowiązany jest również starać się o to, aby żywy drób był podczas transportu karmiony i pojoy.

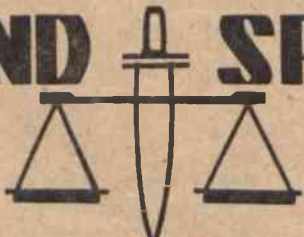
Ceny drobiu bitego rozumieją się również z dostawą w miejscu załadowania, w zwyczajnie stosowanym opakowaniu i bez doliczenia kosztów transportu, przy czym jednak sprzedawcy wolno wstawić w rachunek koszt opakowania. Przy zwrotnej wysyłce wolnej od frachtu sprzedawca obowiązany jest zbonifikować $\frac{3}{4}$ wstawionej w rachunek sumy.

Maksymalne ceny detaliczne za drób rzeźny tuczony ustalone są w ogólności na poziomie cen roku ubiegłego. Jedynie dla wczesnych gęsi tuczonych wprowadzona została zniżka maksymalnych cen detalicznych. Ceny powyższe rozumieją się za towar pierwszej jakości. Drób tej jakości winien być pełnomięsny, o równomiernie rozłożonej warstwie tłuszczu, i starannie oskubany. Przy sprzedaży towaru pośledniej jakości sprzedawca winien opuścić przynajmniej 10% ceny, stosownie do różnicy jakości.

Przedsiębiorstwom sprzedaży detalicznej pozostawić należy zysk w wysokości 0,30 złotych od kilograma, przy dostawie franco skład, z potrąceniem wagi opakowania.

Należy oczekiwać, że ustalone w ten sposób ceny stworzą, przy uwzględnieniu doświadczeń, jakich dostarczył rok ubiegły, zdrową podstawę, która zadowoli w równej mierze wszystkie interesowane przedsiębiorstwa i osoby, a zarazem umożliwi konsumentowi nabycie towaru po godziwej cenie. Dodać trzeba, że wszystkie ceny ustalono na poziomie niższym od cen drobiu rzeźnego obowiązujących w Rzeszy, mając przy tym na względzie różnicę stosunków gospodarczych i rynkowych, właściwych Generalnemu Gubernatorstwu w porównaniu z terytorium Rzeszy.

STEUER UND SPRAWY PRAWNE RECHT I PODATKOWE

Absetzungen für Abnutzung

Die Pflicht zur Vornahme der Abnutzungsabsetzungen ergibt sich nicht aus den steuerpflichtigen, wohl aber aus den handelsrechtlichen Bewertungsvorschriften. Bewußt unterlassene Absetzungen können u. U. als eine Bilanzfälschung angesehen werden.

Art. 6, Abs. 1 und 4 des Einkommensteuergesetzes (EStGes. GG.) in Verbindung mit § 13 der Durchführungsverordnung zum EStGes. tragen der Tatsache Rechnung,

Odpisy z tytułu zużycia

Obowiązek uskutecznienia odpisów z tytułu zużycia nie wynika bynajmniej z przepisów podatkowych, lecz z postanowień prawa handlowego, dotyczących szacowania majątku. Świadome zaniechanie takich odpisów może przedstawiać się, zależnie od okoliczności, nawet jako fałszowanie bilansu.

Art. 6 ust. 1 i 4 ustawy o podatku dochodowym (ust. o pod. doch.) w związku z § 13 rozporządzenia wykonaw-

daß Güter, die zum Anlagevermögen gehören, einer allmählichen Wertverminderung unterliegen, die dadurch entsteht, daß sich ihre wirtschaftliche Brauchbarkeit infolge der Abnutzung verringert.

Die Absetzungen für die Wertminderung, die dadurch entstanden sind, daß sich die Substanz dieser Güter mit fortschreitender Ausbeutung allmählich aufzehrt, wie z. B. bei Tonlagern, Kiesgruben u. ähnl. sind nach den im Generalgouvernement geltenden EStGes. nicht zulässig.

Dagegen sind bei entgeltlich erworbenen Konzessionen, Patentrechten, Erfindungen und dergleichen, Abschreibungen (nicht Absetzungen für Abnutzung) zulässig, die gemäß Abs. 4 des § 13 der Durchführungsverordnung zum EStGes. nach dem dafür geleisteten Entgelt und nach der Zeitdauer der Nutzung zu bestimmen sind, z. B. bei einer Lizenz, deren Dauer auf 5 Jahre bestimmt wird, darf der Steuerpflichtige $\frac{1}{5}$ des dafür geleisteten Entgeltes zu Lasten des steuerbaren Gewinns jährlich abschreiben.

Beim Grund und Boden sind keine Absetzungen für Abnutzung zulässig.

Soweit es sich also um Güter (Gegenstände) handelt, bei denen im Sinne des Obengesagten eine Absetzung für Abnutzung zulässig ist, kann der Steuerpflichtige jährlich den Teil der Anschaffungs- oder Herstellungskosten absetzen, der sich bei Verteilung dieser Kosten auf die Gesamtdauer der Nutzung für ein Jahr ergibt. Hierbei ist von einer tatsächlich eingetretenen, betriebsbedingten Abnutzung auszugehen. Da der Grad der tatsächlich eingetretenen Abnutzung sich häufig schwer ermitteln läßt, wird die Höhe der Absetzung in der Praxis häufig streitig, Entsteht darüber Streit, so ist die Steuerbehörde verpflichtet, die Höhe dieser Absetzungen durch Sachverständige vom Amtswege festzustellen.

Man darf den ursprünglichen Wert eines Gutes (eines Gegenstandes) auf Null, oder bis auf 1 Zl. absetzen. Die Begrenzung der Absetzung bis auf den Schrottwert kommt nur in Ausnahmefällen in Frage, da wo der Schrottwert im Vergleich zum Anschaffungs- oder Herstellungswert wirklich ins Gewicht fällt, so z. B. bei Gegenständen aus wertvollem Material.

Zur Vornahme der Absetzungen (der Abschreibungen) ist nur der berechtigt — und handelsrechtlich verpflichtet — den wirtschaftlich gesehen die durch die Abnutzung eintretende Vermögensminderung trifft.

Bei Rechtspersonen, also bei GmbH., A.G., Genossenschaften usw. werden gemäß Abs. 1 § 38 der Durchführungsvorschrift, nur solche Absetzungen (Abschreibungen) steuerlich anerkannt, die in der genehmigten Bilanz und Gewinn- und Verlustrechnung ausgewiesen sind. Dadurch wird aber der Steuerbehörde nicht etwa das Recht genommen, die Höhe der Absetzung zu prüfen und gegebenenfalls zu beanstanden. Der Grundsatz der Maßgeblichkeit der Handelsbilanz für die sog. Steuerbilanz wirkt sich so aus, daß der Steuerpflichtige nicht berechtigt ist, die Bewertungen seiner Handelsbilanz zu Ungunsten der Steuerverwaltung für die Steuerbilanz abzuändern. Auch dann nicht, wenn gegen die Einstellung einer abweichenden Bewertung aus sachlichen Gründen sonst nichts einzuwenden wäre.

Um den am häufigsten entstehenden Streitigkeiten vorzubeugen, wurden folgende Richtsätze bekanntgegeben, die doch weder für den Steuerpflichtigen, noch für die Steuerbehörden in allen Fällen bindend sind. Es verbleibt vielmehr auch hinsichtlich dieser Gegenstände bei dem Grundsatz, daß für die Höhe der Absetzungen die tatsächliche Abnutzung maßgebend ist.

In der Regel haben die Steuerbehörden die Höhe der Absetzungen für Abnutzung nicht zu beanstanden, falls solche wie folgt bemessen sind:

bei mauerfesten Wohnhäusern	1%
„ aus Holz gebauten	2%
„ mauerfesten Wirtschaftsgebäuden	1,5%

czego do ust. o pod. doch. wychodzi z tego założenia, że przedmioty wchodzące w skład majątku zakładowego ulegają stopniowemu zmniejszeniu wartości, spowodowanemu tym, że gospodarza ich użyteczność maleje skutkiem zużycia się.

Odpisy z tytułu spadku wartości, powstającego stąd, iż w miarę eksploatacji wyczerpuje się stopniowo substancja posiadanego majątku, jak n. p. pokładów gliny, kopalni żwiru itp., są według obowiązującej w Generalnym Gubernatorstwie ust. o pod. doch. niedopuszczalne.

Natomiast w wypadkach odpłatnie nabytych koncesji, praw patentowych, praw z wynalazków itp. dopuszczalne są potrącenia (nie odpisanie z tytułu zużycia), których wysokość stosownie do ust. 1 § 13 rozporządzenia wykonawczego do ust. o pod. doch. ustala się podług wysokości wypłaconego wynagrodzenia i w stosunku do czasokresu trwania prawa użytkowania; np. w wypadku licencji, której czasokres eksploatacji ustanowiony jest na lat 5, podatnik może odpisać corocznie od sumy opodatkowanego zysku $\frac{1}{5}$ część uiszczoną za licencję ceny.

W wypadkach, gdzie chodzi o sam grunt, odpisanie z tytułu zużycia nie są dopuszczalne.

O ile więc chodzi o taki majątek lub przedmioty, co do których w myśl przytoczonych wyżej przepisów, odpisy zużycia są dopuszczalne, wolno płatnikowi odpisać corocznie taką część kosztów nabycia lub wytworzenia, która ze stosunku ogólnej sumy tych kosztów do całkowitego czasokresu użytkowania przypada na jeden rok. Jako punkt wyjścia musi tu służyć zużycie rzeczywiste, wynikające z normalnego trybu użytkowania. Z uwagi na to, że stopień rzeczywistego zużycia jest często trudny do stwierdzenia, dopuszczalna wysokość odpisów bywa w praktyce często sporna. Jeżeli powstaje spór w tym kierunku, władza podatkowa obowiązana jest ustalić z urzędu przez rzeczoznawców wysokość spornych odpisów.

Wartość pierwotną majątku lub przedmiotu wolno odpisać nawet do zera lub do 1 zł. Ograniczenie odpisów do wartości złomu materiału zachodzi tylko wyjątkowo, a mianowicie tam, gdzie wartość materiału w porównaniu z wartością nabycia lub wytworzenia rzeczywiście poważnie wchodzi w rachubę, jak np. u przedmiotów wytworzonych z kosztownych materiałów.

Do uskutecznienia potrąceń (odpisów) uprawniony (a z punktu widzenia handlowego obowiązany) jest tylko ten, czyj majątek — gospodarczy — rzeczywiście ulega zużyciu — doznaje wskutek zużycia ubytku wartości.

O ile chodzi o osoby prawne, a więc o spółki z ogr. odp., spółki akcyjne, spółdzielnie itp., to zgodnie z ust. 1 § 38 rozporządzenia wykonawczego przez władzę podatkową mogą być uznane tylko takie potrącenia (odpisy), które figurują w zatwierdzonym bilansie oraz w rachunku zysków i strat. Władza podatkowa nie traci jednak przez to samo prawa sprawdzania wysokości poczynionych odpisów oraz kwestionowania ich w wypadkach potrzeby. Zasada miarodajności bilansu handlowego dla t. zw. bilansu podatkowego przejawia się w każdym razie w tym kierunku, że podatnik nie ma prawa norm szacunkowych, przyjętych w bilansie handlowym, zmieniać w bilansie podatkowym na niekorzyść administracji skarbowej. I to nawet wtedy, jeżeli wstawieniu jakiegos odmiennego szacunku nie sprzeciwiałyby się żadne względy rzeczowe.

Dla zapobieżenia najczęściej powstającym sporom ustalone zostały następujące wytyczne, które jednak nie mają powszechnie wiążącej mocy zarówno dla podatnika jak dla władz wymiarowych. Zasadniczo także i co do tych wypadków pozostaje w mocy zasada, że dla ustalenia wysokości odpisów miarodajne jest zużycie rzeczywiste.

W ogólności władze podatkowe nie powinny kwestionować wysokości odpisów z tytułu zużycia, jeżeli te ostatnie odpowiadają następującym normom:

co do murowanych domów mieszkalnych 1 %

bei aus Holz gebauten Wirtschaftsgebäuden	3%
„ mauerfesten Fabrikbauten	3%
„ aus Holz gebauten Fabrikbauten	6%
„ Büro-, Kontor-, Kanzlei-, Ladeneinrichtungen usw.	5%
„ Maschinen, Werkzeugen, Fabrikeinrichtungen usw.	10%

Für Gegenstände des Anlagevermögens, deren *bedingte* Nutzungsdauer erfahrungsgemäß fünf Jahre nicht übersteigt, dürfen buchführende Gewerbetreibende, Land- und Forstwirte und Angehörige der freien Berufe, die ihre Bücher vorschrifts- und ordnungsgemäß führen, eine besondere Regelung in Anspruch nehmen. Sie ist im Abs. 2 des Art. 6 des EStGes. enthalten. Danach dürfen obenbezeichnete Steuerpflichtige die Anschaffungs- oder Herstellungskosten dieser Gegenstände im Jahre ihrer Anschaffung, bzw. Herstellung voll abschreiben.

Eine Liste dieser kurzlebigen Gegenstände wurde als Anlage zum Rundschreiben des Finanzministers vom 10. April 1937, Zch.: L. D. V. 20380/2/37 bekanntgegeben. Diese Liste enthält über 400 anerkannt kurzlebige Gegenstände, darunter:

1. Lastkraftwagen,
2. Lastwagenanhänger,
3. Personenkraftwagen,
4. Zugmaschinen,
5. Motorräder und Fahrräder,
6. Werkzeuge jeder Art,
7. Schreib- und Zeichenutensilien,
8. Kasino- und Hoteleinrichtungsgegenstände, außer Möbel,
9. Uniformen, Mäntel und Pelze für das Fahr- und Wachtpersonal,
10. Schutzkleider jeder Art,
11. Holzschuppen (Holzbaracken) usw.

Schreib-, Rechen-, Adressiermaschinen und andere Büromaschinen sind in dem Verzeichnis nicht enthalten. In der bisherigen Praxis der Steuerbehörden wurden Maschinen dieser Art nicht als kurzlebige Güter anerkannt. Es bleibt abzuwarten, daß in dieser Hinsicht eine neue Regelung ergehen wird. (Im Reich werden Maschinen dieser Art ohne weiteres als kurzlebige Güter anerkannt).

Dieses Rundschreiben stellt auch fest, daß die Steuerbehörden grundsätzlich eine volle Abschreibung der in der Liste nicht enthaltenen Gegenstände nicht zu beanstanden haben, sobald deren Einzelwert (Herstellungs- oder Anschaffungspreis) 200 Złoty nicht übersteigt.

Die Liste der kurzlebigen Gegenstände ist und kann nicht erschöpfend sein. Es verbleibt auch hier bei dem Grundsatz, daß für die Höhe der Absetzung die tatsächliche Abnutzung des Gegenstandes maßgebend ist. Praktisch wirkt sich dies so aus, daß für Gegenstände die in der Liste nicht enthalten sind, ein besonderer Nachweis der Kurzlebigkeit erforderlich ist.

Die Abschreibung des vollen Herstellungs- bzw. Anschaffungswertes eines kurzlebigen Gegenstandes ist nur in dem Jahre zulässig, in dem dieser Gegenstand hergestellt oder erworben ist. Wird in diesem Falle die rechtzeitige Abschreibung des vollen Wertes unterlassen, so hat der Steuerpflichtige nur die Möglichkeit in jedem Jahre nur das abzusetzen, was der tatsächlichen Abnutzung entspricht.

Es ist erforderlich, die der Abnutzung unterliegenden Gegenstände in einem, mit den Büchern übereinstimmenden, Verzeichnis auszuweisen. Dieses Verzeichnis, auch „Amortisationstabelle“ genant, wäre nach folgendem Muster zu führen:

Spalte 1: Laufende Nummer,
2: Tag des Eingangs bzw. der Inbetriebnahme des Gegenstandes,

co do drewnianych domów mieszkalnych	2 %
„ „ murowanych budynków gospodarczych	1,5 %
„ „ drewnianych budynków gospodarczych	3 %
„ „ murowanych budynków fabrycznych	3 %
„ „ drewnianych budynków fabrycznych	6 %
„ „ urządzeń biur, kantorów, kancelarii, sklepów itp.	5 %
„ „ maszyn, narzędzi, urządzeń fabrycznych itp.	10 %

O ile chodzi o takie przedmioty, wchodzące w skład majątku zakładowego, których czasokres normalnego w danym przedsiębiorstwie trybu używania nie przekracza lat pięciu, to posiadacze przedsiębiorstw przemysłowych, rolniczych i leśnych, którzy prowadzą swe księgi zgodnie z obowiązującymi przepisami w sposób prawidłowy, mogą żądać zastosowania do nich przepisu, zawartego w ust. 2 art. 6 ust. o pod. doch. W myśl tego przepisu płatnicy wymienionych wyżej kategorii mogą odpisać w całości koszt nabycia wzgl. wytworzenia odnośnych przedmiotów w roku tychże nabycia wzgl. wytworzenia.

Wykaz takich krótkotrwałych przedmiotów majątkowych został ogłoszony jako załącznik do Okólnika Ministra Skarbu z dnia 10 kwietnia 1937 r. Nr. I. D. V. 20380/2/37. Spis ten zawiera przeszło 400 przedmiotów uznanych za krótkotrwałe, m. i.:

1. samochody ciężarowe,
2. przyczepki do samochodów ciężarowych,
3. samochody osobowe,
4. ciągniki,
5. motocykle i rowery,
6. wszelkiego rodzaju narzędzia,
7. przybory do pisania i rysowania,
8. przedmioty urządzeń kasynowych i hotelowych z wyjątkiem mebli,
9. mundury, płaszcze i futra dla personelu jeżdżącego i pilnującego,
10. wszelkiego rodzaju ubrania ochronne,
11. szopy drewniane (baraki drewniane itd.).

Maszyny do pisania, rachowania i adresowania nie są w tym spisie zawarte. W praktyce dotychczasowej władz skarbowych maszyny tego rodzaju nie były też uznawane za przedmioty krótkotrwałe. Należy oczekiwać, że sprawa ta zostanie niebawem odmiennie unormowana (w Rzeszy maszyny powyższego rodzaju uznawane są bez zastrzeżeń za dobra krótkotrwałe).

Wspomniany wyżej okólnik ustala dalej, że władze podatkowe nie powinny w zasadzie kwestionować pełnego odpisywania przedmiotów nawet nie zawartych w wykazie, o ile tylko ich wartość jednostkowa (cena nabycia lub wytworzenia) nie przekracza 200 złotych.

Wykaz przedmiotów krótkotrwałych nie jest i nie może być wyczerpujący. Także i tu pozostaje w mocy zasada, że dla ustalenia wysokości odpisu miarodajne jest rzeczywiste zużycie przedmiotu. Praktycznie pociąga to tę konsekwencję, że odnośnie do przedmiotów nieuwzględnionych w wykazie potrzebny jest szczególny dowód ich krótkotrwałego charakteru.

Odpisanie pełnej wartości nabycia wzgl. wytworzenia przedmiotu krótkotrwałego dopuszczalne jest tylko w tym samym roku, w którym odnośny przedmiot został wytworzony lub nabyty. Jeżeli w tych wypadkach odpisanie pełnej wartości nie nastąpiło w właściwym czasie, wówczas płatnik może już odpisywać w każdym roku tylko sumę, odpowiadającą rzeczywistemu zużyciu.

Przedmioty ulegające zużyciu winny być wymienione w spisie, który musi być zgodny z księgami. Spis ten, zwany także „tabelą amortyzacyjną“, prowadzić należy według następującego wzoru:

Rubryka 1: liczba bieżąca,
2: data nabycia wzgl. rozpoczęcia użytkowania przedmiotu,

- 3: Beleg-Nummer,
- 4: Bezeichnung des Gegenstandes,
- 5: Betriebsbedingte Zeitdauer der Nutzung,
- 6: Anschaffungs- bzw. Herstellungskosten in Złoty,
- 7: der bis Ende 1940 abgesetzte Betrag in Złoty,
- 8: Absetzung im Jahre 1941 in Złoty,
- 9: verbleibt zur Absetzung Złoty.

Unterlassene Absetzungen für Abnutzung können nicht mehr nachgeholt werden.

S. S.

- 3: liczba załącznika,
- 4: oznaczenie przedmiotu,
- 5: normalny w danym przedsiębiorstwie czasokres używania,
- 6: koszt nabycia wzgl. wytworzenia w złotych,
- 7: suma odpisana do końca 1940 r. w złotych,
- 8: odpis w 1941 r. w złotych,
- 9: pozostaje do odpisania złotych . . .

Odpisy z tytułu zużycia, niedokonane w właściwym czasie, nie mogą być dokonane w czasie późniejszym.

§ ANORDNUNGEN u. VERORDNUNGEN ROZPORZĄDZENIA i ZARZĄDZENIA

Preise für Schlachtgeflügel

Anordnung vom 26. September 1941.

Auf Grund des § 1 Abs. 2 der Preisbildungsverordnung vom 12. April 1940 (VBIGG. I S. 131) wird angeordnet:

§ 1

Erzeugerhöchstpreise für lebendes ungemästetes Schlachtgeflügel.

(1) Für den Verkauf von lebendem ungemästetem Schlachtgeflügel durch den Erzeuger werden nachstehende Höchstpreise (Erzeugerhöchstpreise) festgesetzt:

1. Gänse	7,— Złoty je Stück
2. Enten	3,— Złoty je Stück
3. Suppenhühner	2,40 Złoty je Stück
4. Junghähne	1,60 Złoty je Stück

(2) Die festgesetzten Erzeugerhöchstpreise verstehen sich bei einem Mindestgewicht

1. für Gänse	von 3,50 kg je Tier
2. für Enten	von 1,75 kg je Tier
3. für Suppenhühner	von 1,50 kg je Tier
4. für Junghähne	von 1,— kg je Tier

Bei geringerem Mindestgewicht müssen entsprechende Abzüge gemacht werden.

(3) Die Tiere müssen vollfedrig sein oder dürfen frühestens 14 Tage nach dem letzten Rupfen verkauft werden.

§ 2

Aufschläge für Aufkäufer und Erfassungsstellen.

Aufkäufer oder zugelassene Erfassungsstellen für Schlachtgeflügel können bei der Lieferung von Schlachtgeflügel an Mästereien auf ihre Einstandspreise einen Aufschlag von

—,60 Złoty je Gans,
—,40 Złoty je Ente und
—,30 Złoty je Suppenhuhn oder Junghahn

bei Lieferung des Geflügels frei Transportmittel am Verladeort berechnen. Die Fracht und alle sonstigen Unkosten ab Verladeort trägt die Mästerei.

Ceny za drób rzeźny

Zarządzenie z dnia 26 września 1941 r.

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia o kształtowaniu cen z dnia 12 kwietnia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 131) zarządza się:

§ 1

Maksymalne ceny produkcyjne za żywy nietuczony drób rzeźny.

(1) Dla sprzedaży żywego nietuczonego drobiu rzeźnego przez producenta ustanawia się następujące maksymalne ceny (maksymalne ceny produkcyjne):

1. gęsi	7,— zł za sztukę
2. kaczki	3,— zł za sztukę
3. kury na rosół	2,40 zł za sztukę
4. koguty młode	1,60 zł za sztukę

(2) Ustalone maksymalne ceny produkcyjne rozumieją się przy wadze minimalnej

1. za gęś	o 3,50 kg za sztukę
2. za kaczkę	o 1,75 kg za sztukę
3. za kurę na rosół	o 1,50 kg za sztukę
4. za koguta młodego	o 1,— kg za sztukę

Przy wadze mniejszej muszą być poczynione odpowiednie potrącenia.

(3) Drób musi być w pełnym pierzu lub wolno go sprzedawać najwcześniej 14 dni po ostatnim skubaniu.

§ 2

Dodatki dla skupujących i zbiornic.

Skupujący lub dopuszczone zbiornice dla drobiu rzeźnego mogą przy dostawie drobiu rzeźnego do tuczarni doliczać do swych cen nabycia dodatek w wysokości:

—,60 zł za każdą gęś
—,40 zł za każdą kaczkę
—,30 zł za każdą kurę na rosół lub koguta młodego

przy dostawie drobiu franco środek transportowy w miejscu załadowania. Koszt przewozu i wszystkie inne koszty ponosi od miejsca załadowania tuczarnia.

§ 3

Maksymalne ceny konsumcyjne za bity nietuczony drób rzeźny.

(1) Za bity nietuczony drób rzeźny ustala się dla sprzedaży konsumentom następujące maksymalne ceny (maksymalne ceny konsumcyjne):

1. gęsi	9,— zł za sztukę
2. kaczki	3,75 zł za sztukę

§ 3

Verbraucherhöchstpreise für geschlachtetes ungemästetes Schlachtgeflügel.

(1) Für geschlachtetes ungemästetes Schlachtgeflügel werden für den Verkauf an Verbraucher nachstehende Höchstpreise (Verbraucherhöchstpreise) festgesetzt:

1. Gänse	9,— Zloty je Stück
2. Enten	3,75 Zloty je Stück
3. Suppenhühner	3,— Zloty je Stück
4. Junghähne	2,25 Zloty je Stück

(2) Der festgesetzte Verbraucherhöchstpreis für Gänse versteht sich für geschlachtete und gerupfte Tiere je Stück, ungerupfte Tiere müssen um 1 Zloty je Stück billiger berechnet werden.

(3) Die festgesetzten Verbraucherhöchstpreise für Enten, Suppenhühner und Junghähne verstehen sich für geschlachtete und gerupfte Tiere je Stück. Ungerupfte Tiere müssen um —,50 Zloty je Stück billiger berechnet werden.

(4) Der Verkauf lebender Tiere zu den im Abs. 1 festgesetzten Verbraucherhöchstpreisen ist verboten. Lebende Tiere dürfen nur zu den im § 1 festgesetzten Erzeugerhöchstpreisen verkauft werden.

§ 4

Höchstpreise für den Verkauf von Schlachtgeflügel durch Geflügelmästereien.

(1) Für den Verkauf von Schlachtgeflügel durch die Geflügelmästereien an andere Mästereien und Großhändler gelten nachstehende Höchstpreise:

1. lebende ungemästete Gänse	10,— Zloty je Stück
2. lebende ungemästete Enten	4,50 Zloty je Stück
3. geschlachtete gemästete Gänse	3,60 Zloty je Kilogramm
4. geschlachtete gemästete Enten	4,— Zloty je Kilogramm
5. geschlachtete Suppenhühner	3,— Zloty je Kilogramm
6. geschlachtete Junghähne	3,40 Zloty je Kilogramm
7. geschlachtete entdärmte Junghähne	3,70 Zloty je Kilogramm

(2) Die Höchstpreise für lebende ungemästete Gänse und Enten verstehen sich je Stück netto frei Grenze bzw. frei Empfangsstation bei einem Durchschnittsgewicht von mindestens 3 kg je Gans und 1,3 kg je Ente an der Grenze bzw. an der Empfangsstation. Der Verkäufer ist verpflichtet, für die handelsübliche Fütterung und Tränkung der Tiere vor und während des Transportes entsprechend der voraussichtlichen Dauer des Transportes zu sorgen.

(3) Die Höchstpreise für geschlachtete Gänse, Enten, Suppenhühner und Junghähne verstehen sich für gemästete Ware nach Gewicht je Kilogramm frei Transportmittel am Verladeort in handelsüblicher Verpackung.

(4) Die Verpackung kann vom Verkäufer mit 0,50 Zloty je Gans, mit 0,30 Zloty je Ente und 0,20 Zloty je Suppenhuhn oder Junghahn in Rechnung gestellt werden. Dagegen ist der Verkäufer verpflichtet, bei frachtfreier Rücksendung verwendungsfähiger Verpackung drei Viertel des in Rechnung gestellten Betrages zu vergüten.

§ 5

Verbraucherhöchstpreise für gemästetes Schlachtgeflügel.

(1) Für den Verkauf von Schlachtgeflügel aus Mästereien gelten nachstehende Höchstpreise (Verbraucherhöchstpreise):

1 Frühmastgänse:

	Zloty je Kilogramm
in der Stadt Warschau	6,70

3. kury na rosół	3,— zł za sztukę
4. koguty młode	2,25 zł za sztukę

(2) Ustalona maksymalna cena konsumcyjna rozumie się za każdą sztukę bitego i oskubanego drobiu, zaś za nieskubany drób należy obliczyć cenę niższą o 1 zł za każdą sztukę.

(3) Ustalone maksymalne ceny konsumcyjne za kaczki, kury na rosół i koguty młode rozumieją się za bite i osku-

Czytajcie także**„Spółdzielcę”**

bane zwierzęta za każdą sztukę. Za nieskubane zwierzęta należy obliczyć cenę niższą o —,50 zł za każdą sztukę.

(4) Sprzedaż żywych zwierząt po ustalonych w ust. 1 cenach jest zakazana. Żywe zwierzęta wolno sprzedawać tylko po maksymalnych cenach produkcyjnych, ustalonych w § 1.

§ 4

Maksymalne ceny dla sprzedaży drobiu rzeźnego przez tuczarnie drobiu.

(1) Dla sprzedaży drobiu rzeźnego przez tuczarnie drobiu innym tuczarniom i hurtownikom obowiązują następujące maksymalne ceny:

1. żywe nietuczone gęsi	10,— zł za każdą sztukę
2. żywe nietuczone kaczki	4,50 zł za każdą sztukę
3. bite tuczone gęsi	3,60 zł za każdy kilogram
4. bite tuczone kaczki	4,— zł za każdy kilogram
5. bite kury na rosół	3,— zł za każdy kilogram
6. bite koguty młode	3,40 zł za każdy kilogram
7. bite wypatroszone koguty młode	3,70 zł za każdy kilogram

(2) Maksymalne ceny za żywe nietuczone gęsi i kaczki rozumieją się za każdą sztukę netto franco granica wzgl. franco stacja odbiorcza przy wadze przeciętnej co najmniej 3 kg za każdą gęś i 1,3 kg za każdą kaczkę na granicy wzgl. na stacji odbiorczej. Sprzedawca obowiązany jest dbać o przyjęte w handlu karmienie i pojenie zwierząt przed i podczas przewozu stosownie do jego przypuszczalnego czasu trwania.

(3) Maksymalne ceny za bite gęsi, kaczki, kury na rosół i koguty młode rozumieją się za towar tuczony według wagi za każdy kilogram franco środek transportowy w miejscu załadowania w opakowaniu, przyjętym w handlu.

(4) Za opakowanie wolno sprzedawcy doliczyć po —,50 zł za każdą gęś, po —,30 zł za każdą kaczkę, po —,20 zł za każdą kurę na rosół lub za każdego koguta młodego. Sprzedawca jednak jest obowiązany do zbonikowania trzech czwartych kwoty zaliczonej, jeżeli opakowanie zostanie mu zwrócone franco i w stanie zdolnym do użytku.

§ 5

Maksymalne ceny konsumcyjne za tuczony drób rzeźny.

(1) Dla sprzedaży drobiu rzeźnego z tuczarni obowiązują następujące maksymalne ceny (maksymalne ceny konsumcyjne):

1. wczesne gęsi tuczone:

	Zlotych za każdy kilogram
w mieście Warschau (Warszawie)	6,70

	Złoty je Kilogramm	Złoty za każdy kilogram	
In der Stadt Krakau	6,60	w mieście Krakau (Krakowie)	6,60
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	6,50	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	6,50
2. Gänse:		2. gęsi:	
In der Stadt Warschau	4,40	w mieście Warschau (Warszawie)	4,40
In der Stadt Krakau	4,30	w mieście Krakau (Krakowie)	4,30
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	4,20	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	4,20
3. Enten:		3. kaczki:	
In der Stadt Warschau	4,80	w mieście Warschau (Warszawie)	4,80
In der Stadt Krakau	4,70	w mieście Krakau (Krakowie)	4,70
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	4,60	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	4,60
4. Suppenhühner:		4. kury na rosół:	
In der Stadt Warschau	3,80	w mieście Warschau (Warszawie)	3,80
In der Stadt Krakau	3,70	w mieście Krakau (Krakowie)	3,70
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	3,60	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	3,60
5. Junghähne:		5. koguty młode:	
In der Stadt Warschau	4,20	w mieście Warschau (Warszawie)	4,20
In der Stadt Krakau	4,10	w mieście Krakau (Krakowie)	4,10
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	4,—	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	4,—
6. Junghähne, entdärmt:		6. koguty młode wypatroszone:	
In der Stadt Warschau	4,50	w mieście Warschau (Warszawie)	4,50
In der Stadt Krakau	4,40	w mieście Krakau (Krakowie)	4,40
Im übrigen Gebiet des Generalgouvernements	4,30	w pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa	4,30

(2) Die festgesetzten Höchstpreise für geschlachtete Gänse, Enten, Suppenhühner und Junghähne verstehen sich für Ware I. Güte (vollfleischig mit Fettansatz) nach Gewicht je Kilogramm netto. Die Ware muß geschlachtet und sauber gerupft sein. Der Verkauf von ungeschlachtetem gemästetem Geflügel ist verboten.

(3) Als Verbraucher im Sinne des Abs. 1 gelten auch Gaststätten, Hotels, Kantinen usw.

(4) Frühmastgänse im Sinne dieser Anordnung sind Mastgänse, die bis zum 31. August eines Jahres verkauft werden und aus der Brut des gleichen Jahres stammen.

§ 6

Für Ware geringerer Qualität ist auf die in § 5 festgesetzten Preise ein der Qualitätsminderung entsprechender, mindestens jedoch ein Abschlag von 10 v. H. zu gewähren.

§ 7

Abschläge bei Lieferung an Einzelhandelsbetriebe

Bei Lieferung von gemästetem und geschlachtetem Geflügel an Einzelhandelsbetriebe ist diesen ein Abschlag von —,30 Złoty je Kilogramm auf die Verbraucherhöchstpreise zu gewähren. Die Belieferung der Einzelhandelsbetriebe erfolgt frei Laden, wobei das Verpackungsmaterial Eigentum des Verkäufers bleibt.

§ 8

Strafbestimmungen.

Zu widerhandlungen gegen diese Anordnung werden gemäß § 6 der Preisbildungsverordnung vom 12. April 1940 (VBIGG. I S. 131) bestraft.

§ 9

(1) Diese Anordnung tritt am Tage der Verkündung in Kraft. In demselben Zeitpunkt treten alle bisherigen Preisbestimmungen für Schlachtgeflügel außer Kraft.

(2) Nie obowiązuje ono w Okręgu Galizien (Galicja).

(2) Ustalone maksymalne ceny za bite gęsi, kaczki, kury na rosół i koguty młode rozumieją się za towar I. jakości (w pełnym pierzu z otluszczeniem) według wagi za każdy kilogram netto. Towar musi być bity i czysto oskubany. Sprzedaż żywego, tuczonego drobiu jest zakazana.

(3) Za konsumenta w myśl ust. 1 uważa się również restauracje, hotele, kantyny itd.

(4) Wczesne gęsi tuczne w myśl niniejszego zarządzenia, są to gęsi tuczne, które sprzedaje się do dnia 31 sierpnia danego roku i które w tymże roku są wylężone.

§ 6

Za towar gorszej jakości należy udzielić z ustalonych w § 5 cen opustu, odpowiedniego do obniżenia jakości, co najmniej jednak 10%.

§ 7

Opusty przy dostawie do przedsiębiorstw handlu detalicznego.

Przy dostawie tuczonego i bitego drobiu do przedsiębiorstw handlu detalicznego należy z maksymalnych cen konsumcyjnych udzielić im opustu w wysokości —,30 zł za każdy kilogram. Zaopatrywanie przedsiębiorstw handlu detalicznego odbywa się franco sklep, przy czym materiał pakunkowy pozostaje własnością sprzedawcy.

§ 8

Postanowienia karne.

Wykroczenia przeciw niniejszemu zarządzeniu podlegają karze w myśl § 6 rozporządzenia o kształtowaniu cen z dnia 12 kwietnia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 131).

§ 9

(1) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tą samą chwilą tracą wszystkie dotychczasowe postanowienia o cenach za drób rzeźny swą moc obowiązującą.

(2) Nie obowiązuje ono dla Okręgu Galizien (Galicja).

Die Gartenbauwirtschaft im G. G. Satzung des Hauptverbandes

§ 1.

(1) Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement ist der Zusammenschluß der Betriebe und Berufsangehörigen der Gartenbauwirtschaft im Sinne der §§ 2 und 3 Ziffer 6 der Zweiten Verordnung zur Ergänzung der Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 24. Juli 1940 (VBIGG. I S. 228), nach näherer Maßgabe des § 2 dieser Satzung.

(2) Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement ist rechtsfähig und hat seinen Sitz in Krakau. Das Verbandsgebiet ist das Gebiet des Generalgouvernements.

(3) Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement darf weder wirtschaftliche Unternehmungen betreiben, noch sich an solchen beteiligen.

§ 2.

Mitglieder des Hauptverbandes der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement sind alle Betriebe und Berufsangehörigen, die Obst und Gemüse, auch wildwachsende, Südrüchte aller Art, Pilze, auch wildwachsende, sowie die Erzeugnisse aus den vorgenannten Gewächsen, insbesondere auch Fruchtsäfte, Moste und Fruchtweine, Weintrauben, Baumschulartikel, mit Ausnahme der Forstbaumschulartikel, Blumen, Blumen-Gebinde u. Zierpflanzen aller Art, Blumen- und Gemüsesämereien, Heil-, Gewürz- u. Duftpflanzen sowie Teekräuter, auch wildwachsende, Moos erzeugen oder herstellen, bearbeiten und verarbeiten, sammeln, lagern und verteilen (bei Heilpflanzen, — Arzneikräutern —, mit Ausnahme der Verarbeiter der Heilpflanzen zu Drogen, Lagerhalter und Verteiler dieser Drogen).

§ 3.

Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement wird vom Hauptverbandsleiter geleitet. Er vertritt den Hauptverband gerichtlich und außergerichtlich. Der Hauptverbandsleiter wird vom Leiter der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements berufen.

§ 4.

(1) Beim Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement kann aus den Mitgliedern ein Beirat gebildet werden, in dem alle Zweige des Wirtschaftsgebietes vertreten sein sollen. Die Mitglieder des Beirates werden auf Vorschlag des Hauptverbandsleiters vom Leiter der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements berufen und abberufen. Der Hauptverbandsleiter kann den Beirat oder einzelne Gruppen von Mitgliedern des Beirates zur Beratung nach Bedarf zusammenrufen.

(2) Entsprechendes gilt für die nach § 6 gebildeten Distriktsverbände.

§ 5.

Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement hat die Aufgabe, die Mitgliedsbetriebe und Berufsangehörigen zu betreuen, die zu ihrer allgemeinen Förderung dienenden Maßnahmen zu treffen, sowie nach den Weisungen und unter der Aufsicht der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements bei der Durchführung der Marktordnung mitzuwirken. Zur Erfüllung seiner Aufgaben hat der Hauptverband insbesondere:

Gospodarka Ogrodnicza w G. G. Statut Naczelnego Związku

§ 1.

(1) Naczelny Związek Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie jest zrzeszeniem zakładów oraz osób pracujących zawodowo w zakresie gospodarki ogrodniczej w myśl §§ 2 i 3 liczba 6 Drugiego Rozporządzenia Uzupełniającego do Rozporządzenia o wyżywieniu i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 24 lipca 1940 r. (Dzien. Rozp. GG. I str. 8), zgodnie z bliższym określeniem zawartym w § 2 niniejszego Statutu.

(2) Naczelny Związek Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie posiada osobowość prawną i ma siedzibę w Krakowie. Terenem działalności Związku jest obszar Generalnego Gubernatorstwa.

(3) Naczelny Związek Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie nie może sam prowadzić przedsiębiorstw gospodarczych ani też w takowych uczestniczyć.

§ 2.

Członkami Naczelnego Związku Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie są wszystkie przedsiębiorstwa oraz osoby pracujące zawodowo, które wytwarzają lub wyrabiają, obrabiają lub przerabiają, zbierają, przechowują na składzie albo rozdzielają: owoce i jarzyny, nie wyłączając dziko rosnących, wszelkiego rodzaju owoce południowe, grzyby, również dziko rosnące, jako też przetwory z wyżej wymienionych roślin, w szczególności również soki owocowe, moszce i wina owocowe, winogrona, produkty szkółek drzewnych z wyjątkiem leśnych szkółek drzewnych, wszelkiego rodzaju kwiaty, wiązanki z kwieciami i rośliny ozdobne, nasiona kwiatów i jarzyn, rośliny lecznicze, korzenne i aromatyczne jako też zioła herbaciane, nie wyłączając dziko rosnących, mech (co do roślin leczniczych — ziół lekarskich — z wyjątkiem zakładów i osób przerabiających rośliny lecznicze na środki drogeryjne oraz przechowujących środki te na składzie lub trudniących się tychże rozdzielaniem).

§ 3.

Kierownictwo Naczelnego Związku Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie sprawuje Kierownik Naczelnego Związku. Zastępuje on Naczelny Związek sądownie i pozasądownie. Kierownika Naczelnego Związku powołuje Kierownik Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

§ 4.

(1) Przy Naczelnym Związku Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie może być z jego członków utworzona Rada Przyboczna, w której winny być reprezentowane wszystkie gałęzie wspomnianego działu gospodarki. Członków Rady Przybocznej powołuje i odwołuje Kierownik Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa na wniosek kierownika Naczelnego Związku. Kierownik Naczelnego Związku może zwoływać w miarę potrzeby bądź Radę Przyboczną, bądź też poszczególne grupy członków Rady Przybocznej na naradę.

(2) Postanowienie powyższe stosuje się odpowiednio do Związków Okręgowych, utworzonych w myśl § 6.

§ 5

Zadaniem Naczelnego Związku Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie jest opieka i nadzór nad zakładami i osobami pracującymi zawodowo, które są członkami Związku, stosowanie środków, mających na celu

- a) die Mitglieder durch laufende Unterrichtung und sonstige geeignete Maßnahmen auf die Erfordernisse der ernährungswirtschaftlichen Marktordnung auszurichten,
- b) nach näherer Weisung und im Auftrage der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements Betriebsprüfungen durchzuführen,
- c) die Behörden in sonstiger Weise bei der Durchführung der Marktordnung zu unterstützen.

§ 6.

(1) Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement gliedert sich in Distriktsverbände.

(2) Den Distriktsverbänden obliegt die Wahrnehmung von Aufgaben des Hauptverbandes gemäß § 5 in den Distrikten. Die Distriktsverbände sind an die Weisungen des Hauptverbandes gebunden.

(3) An der Spitze eines jeden Distriktsverbandes steht ein Verbandsleiter. Der Verbandsleiter wird vom Leiter der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements auf Vorschlag des Leiters der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distriktschefs ernannt.

§ 7.

Der Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement erhebt von den Mitgliedern Mitgliedsbeiträge nach Maßgabe einer Beitragsordnung, die der Leiter der Hauptabteilung Ernährung u. Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements für jedes Rechnungsjahr gesondert erläßt. Das Rechnungsjahr läuft vom 1. April bis 31. März.

§ 8.

(1) Für die Verbindlichkeiten des Hauptverbandes haftet dessen Vermögen.

(2) Ausgeschiedene Mitglieder haften für die bis zu ihrem Ausscheiden festgesetzten Beiträge.

§ 9.

Über die Auflösung des Hauptverbandes bestimmt der Leiter der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements. Er trifft die Entscheidung über die Verwendung des Verbandsvermögens.

**Der Leiter der Hauptabteilung
Ernährung u. Landwirtschaft
in der Regierung des Generalgouvernements
gez. K ö r n e r**

ogólny rozwój gospodarczy członków oraz współdziałanie podług wskazówek i pod nadzorem Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa przy wykonywaniu zasad reglamentacji rynku. W celu spełnienia powyższych swoich zadań winien Naczelny Związek w szczególności:

- a) drogą pouczeń w sprawach bieżących oraz przy pomocy innych odpowiednich środków wpływać na swych członków w duchu odpowiadającym zasadom reglamentacji rynku w zakresie gospodarki wyżywienia,
- b) podług bliższych wskazówek i na polecenie Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa dokonywać kontroli poszczególnych zakładów,
- c) udzielać władzom wszelkiej innej pomocy w przeprowadzaniu reglamentacji rynku.

§ 6.

(1) Naczelny Związek Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie dzieli się na Związki Okręgowe.

(2) Związki Okręgowe spełniają, każdy w swoim Okręgu, zadania ciążące w myśl § 5 na Naczelnym Związku. Wskazówki udzielane Związkom Okręgowym przez Naczelny Związek mają dla tychże moc obowiązującą.

(3) Na czele każdego ze Związków Okręgowych stoi Kierownik Związku. Kierownika Związku mianuje Kierownik Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa na wniosek Kierownika Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Szefa Okręgu.

§ 7.

Naczelny Związek Gospodarki Ogrodniczej w Generalnym Gubernatorstwie pobiera od swych członków składki członkowskie na zasadzie regulaminu składek, wydawanego na każdy rok rachunkowy oddzielnie przez Kierownika Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa. Rok rachunkowy trwa od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca.

§ 8.

(1) Naczelny Związek odpowiada za zobowiązania swoim majątkiem.

(2) Członkowie wykluczeni z Związku odpowiadają za składki wymierzone im po dzień wykreślenia.

§ 9.

O rozwiązaniu Naczelnego Związku rozstrzyga Kierownik Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa. Należy doń również decyzyja co do sposobu użycia majątku Związku.

**Kierownik Wydziału Głównego
Wyżywienia i Rolnictwa
w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa
podp. K ö r n e r**

Handel mit Gartenbauerzeugnisse

Auf Grund des § 3 Abs. 2 der Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 23. November 1939 (VBlGG. S. 63) und des § 3 Ziff. 6 der Zweiten Ergänzungsverordnung vom 24. Juli 1941 (VBlGG. I S. 228) ordne ich an:

§ 1

- (1) Der Aufkauf von Obst und Gemüse aller Art einschließlich der wildwachsenden Beerenfrüchte und Pilze sowie sämtlichen Gewürzpflanzen und Heilkräutern bei Erzeugern oder Sammlern ist nur den von der Regierung des Generalgouvernements, Haupt-

Handel płodami ogrodniczemi

Na zasadzie § 3 ust. 2 rozporządzenia o gospodarce wyżywienia i rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 23 listopada 1939 r. (Dz. Rozp. GG. str. 63) i § 3 l. 6 Drugiego rozporządzenia uzupełniającego z dnia 24 lipca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 228) zarządzam co następuje:

§ 1

- (1) Skup wszelkiego rodzaju owoców i jarzyn, nie wyłączając dziko rosnących jagód i grzybów oraz wszelkich roślin korzennych i ziół leczniczych, z rąk zarówno wytwórców jak zbieraczy dozwolony jest tylko upoważnionym przez Wydział Główny Wyży-

abteilung Ernährung und Landwirtschaft, zugelassenen Erfassungsstellen gestattet. Jede Erfassungsstelle erhält ein bestimmtes Aufkaufsgebiet zugewiesen. Außerhalb dieses Gebietes ist ihr der Aufkauf untersagt.

- (2) Die Aufkäufer (Sammelstellen), deren sich die Erfassungsstellen zum Aufkauf bedienen, müssen im Besitz eines von der zuständigen Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distriktschefs ausgestellten Ausweises sein. Der Ausweis muß mit Lichtbild versehen sein und die Erfassungsstelle und das Aufkaufsgebiet bezeichnen. Die Aufkäufer dürfen nur im Namen und für Rechnung der Erfassungsstelle aufkaufen.
- (3) Über jeden Aufkauf muß ein Anlieferungsschein ausgestellt werden.

§ 2

- (1) Die Erfassungsstellen sind verpflichtet, die in ihrem Aufkaufsgebiet anfallenden und ihnen angebotenen im § 1 bezeichneten Gartenbauerzeugnisse zum festgesetzten Preis abzunehmen und nach Weisung der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distriktschefs zu verwenden.
- (2) Die Erfassungsstellen haben die erforderlichen Transport- und Verpackungsmittel bereitzustellen.

§ 3

Erfassungsstellen und Großverteiler können von der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements zu Bezugsgemeinschaften zusammengeschlossen werden. Die Bezugsgemeinschaften unterliegen den Lieferungsanweisungen in gleicher Weise wie die Erfassungsstellen.

§ 4

- (1) Die im § 1 genannten Gartenbauerzeugnisse dürfen von Erzeugern und von Sammlern wildwachsender Erzeugnisse nur an die Erfassungsstellen und ihre Aufkäufer sowie an ortsansässige Kleinverbraucher und auf Märkten an Kleinverbraucher und Händler abgegeben werden.
- (2) Bei der Abgabe an Händler auf Märkten müssen sowohl der Verkäufer als der Händler im Besitz eines von der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distriktschefs ausgestellten Ausweises sein.
- (3) Beim Ein- und Verkauf auf Klein- und Großmärkten sind die örtlich bekanntgegebenen Anweisungen der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements zu beachten.

§ 5

Der Verkauf von Gartenbauerzeugnissen im Umherziehen ist verboten.

§ 6

Zuwiderhandlungen gegen diese Anordnung werden nach den Verordnungen zur Ergänzung der Verordnung vom 23. November 1939 über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 15. Januar 1940 (VBIGG. I S. 8) und vom 24. Juli 1940 (VBIGG. I S. 228) bestraft.

Krakau, den 1. August 1941.

Der Leiter

der Hauptabteilung Ernährung u. Landwirtschaft
in der Regierung des Generalgouvernements
gez. **Naumann**

wienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa stacjom ujęcia. Każdej stacji ujęcia przydziela się pewien określony rejon skupu. Wykonywanie skupu poza obrębem tego rejonu jest zabronione.

- (2) Skupujący (zbiornice), którymi stacje ujęcia posługują się w celach skupu, posiadać muszą legitymacje wystawione przez właściwy Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Szefa Okręgu. W legitymacji, która winna być zaopatrzona w fotografię, musi być wymieniona stacja ujęcia oraz rejon skupu. Osoby upoważnione do skupu mogą skupywać tylko w imieniu i na rachunek stacji ujęcia.
- (3) Każde nabycie towaru musi być stwierdzone zaświadczeniem dostawy.

§ 2

- (1) Stacje ujęcia obowiązane są odbierać po cenach urzędowo ustalonych wyprodukowane w obrębie ich rejonu skupu oraz zaofiarowane im płody sadowniczo-warzywnicze, wymienione w § 1, oraz rozporządzać nimi w myśl wskazówek Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Szefa Okręgu.
- (2) Stacje ujęcia mają postarać się o przygotowanie potrzebnych środków transportowych i opakowań.

§ 3

Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa może łączyć poszczególne stacje ujęcia oraz hurtowych rozdzielców w zrzeczenia nabywcze. Zrzeczenia nabywcze obowiązane są stosować się do instrukcji dotyczących dostaw na równi ze stacjami ujęcia.

§ 4

- (1) Płody sadowniczo-warzywnicze, wymienione w § 1, mogą być zbywane przez wytwórców oraz przez zbieraczy płodów dziko rosnących jedynie stacjom ujęcia i upoważnionym przez nie agentom oraz miejscowym drobnym spożywcem, a na targach drobnym spożywcem i handlarzom.
- (2) W wypadku sprzedaży handlarzom na targach zarówno pozbywca jak i handlarz musi posiadać legitymację, wystawioną przez Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Szefa Okręgu.
- (3) Przy zakupie i sprzedaży na drobnych i wielkich targach przestrzegać należy ogłoszonych w odpowiednich miejscowościach instrukcji Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

§ 5

Handel domokrajny płodami warzywniczo-sadowniczymi jest zabroniony.

§ 6

Wykroczenia przeciwko niniejszemu zarządzeniu podlegają karze w myśl rozporządzeń o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 23 listopada 1939 r o gospodarce żywienia i rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 15 stycznia 1940 r (Dz. Rozp. GG. I str. 8) i z dnia 24 lipca 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 228).

Kraków, dnia 1 sierpnia 1941 r.

Kierownik

Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa
w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa
podp. **Naumann**

Anweisung Nr. 1**Der Absatz der Gartenbauerzeugnisse**

1.) Die Zulassung von Erfassungsstellen gemäß § 1 der Anordnung vom 1. 8. 1941 wird den Abteilungen Ernährung und Landwirtschaft in den Ämtern der Distrikte übertragen.

Neu zugelassene Erfassungsstellen oder Abänderungen sind unverzüglich der Regierung, Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft, zu melden.

2.) Erfassungsstellen und deren Sammelstellen sind zur Führung der vorgeschriebenen Anlieferungsbücher verpflichtet. Diese werden von der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts ausgegeben, sie sind nicht übertragbar und können jederzeit eingezogen werden.

3.) Die zuständige Abteilung Ernährung und Landwirtschaft im Amt des Distrikts kann ausnahmsweise auf Antrag bestimmte Großverbraucher (Wehrmacht, Krankenhäuser, Rüstungsbetriebe) und auch Kleinverteiler als Sammelstellen zulassen. Der Einkauf erfolgt ebenfalls mittels des Anlieferungsbuches. Dieses ist von der Erfassungsstelle, in deren Gebiet der Einkauf erfolgen soll, auf schriftliche Weisung der zuständigen Abteilung Ernährung und Landwirtschaft des Distrikts auszuhändigen.

4.) Da die Erfassungsstellen für die Abführung der nach Abs. 7) zu erhebenden Beiträge verantwortlich sind, hat jeder, auch an die einzelnen Sammelstellen ausgegebene, Anlieferungsschein einschließlich der farbigen Durchschriften, unten links den Stempel der Erfassungsstelle zu tragen.

5.) Während der weiße und grüne Anlieferungsschein bei der Abgabe der Erzeugnisse dem Anbauer auszuhändigen sind, werden die gelben Scheine wöchentlich unverzüglich dem zuständigen Distriktverband der Gartenbauwirtschaft gemeinsam mit der von dem Hauptverband der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement vorgeschriebenen Wochenabrechnung eingereicht.

Die roten Anlieferungsscheine verbleiben im Besitze der Erfassungsstelle und sind aufzubewahren. Sie werden nach näherer Weisung zur Kontrolle eingezogen.

6.) Erfassungsstellen und andere Inhaber von Anlieferungsbüchern sind verpflichtet, Wirtschaftsprüfern des Hauptverbandes der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement oder dessen Distriktverbänden und Kreisstellen diese auf Verlangen vorzuweisen.

7.) Zur Deckung der Verwaltungs- und Erfassungskosten ist der Inhaber des Anlieferungsbuches verpflichtet, 10 v. H. auf den an den Anbauer ausbezahlten Betrag aufzurechnen und in die Spalte „Erfassungsgebühr“ des Anlieferungsscheines einzutragen.

Die Hälfte des aufgerechneten Betrages ist gemäß § 3 Abs. 1) der Beitragsordnung des Hauptverbandes der Gartenbauwirtschaft im Generalgouvernement vom 1. 4. 1941 für die Regelung des Absatzes von Gartenbauerzeugnissen zur Verfügung zu halten. Der Beitrag wird durch besondere Veranlagungsbescheide eingezogen.

Die andere Hälfte des Betrages ist zur Deckung der Kosten der Erfassungsstellen einschließlich der gegebenenfalls eingeschalteten Sammelstellen bestimmt.

8.) Die in Ausnahmefällen eingeschalteten Großverbraucher (Wehrmacht, Krankenhäuser, Rüstungsbetriebe) und auch evtl. Kleinverteiler (s. Abs. 3) unterliegen gleichfalls dieser Regelung. Die Verwaltungskosten in Höhe von 5 v. H. sind mit den gelben Durchschriften der Erfassungsstelle wöchentlich einzureichen.

9.) Die Anweisung tritt am 15. 9. 1941 in Kraft.

Im Auftrage:
Finke

Krakau, den 10. Oktober 1941.

Instrukcja Nr. 1**O handlu płodami ogrodniczymi**

1) Udzielanie upoważnień stacjom ujęcia w myśl § 1 zarządzenia z dnia 1. 8. 1941 r. porucza się Wydziałom Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędach Okręgowych. O nowo upoważnionych stacjach ujęcia oraz o wszelkich zmianach należy niezwłocznie zawiadamiać Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie.

2) Stacje ujęcia i tychże zbiornice obowiązane są prowadzić przepisane książki dostaw. Książki te wydaje Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Okręgowym; nie mogą one być przenoszone, mogą natomiast być każdego czasu napowrót ściągnięte.

3) Właściwy Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Okręgowym może w drodze wyjątku, na wniosek, nadawać prawa zbiornic niektórym wielkim konsumentom (siła zbrojna, szpitale, zakłady uzbrojenia) oraz detalicznym rozdzielcom. Skup odbywa się również na zasadzie książki dostaw. Książkę tę winna stacja ujęcia, w której rejonie skup ma się odbywać, wydać na pisemne polecenie właściwego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Okręgowym.

4) Z uwagi na to, że stacje ujęcia są odpowiedzialne za odprowadzenie składek pobieranych na zasadzie ust. 7, wszystkie zaświadczenia dostawy, nie wyłączając zaświadczeń wydawanych poszczególnym zbiornicom, oraz kolorowe przebitki tychże muszą być zaopatrzone u dołu po lewej stronie w pieczęć stacji ujęcia.

5) Białe i zielone zaświadczenie dostawy należy wręczyć przy odbiorze produktów hodowcy tychże; zaświadczenia żółte przedkładać należy po upływie każdego tygodnia niezwłocznie właściwemu Okręgowemu Związkowi sadowniczo-warzywniczemu łącznie z tygodniowym obrachunkiem. w formie przepisanej przez Główny Związek sadowniczo-warzywniczy w Generalnym Gubernatorstwie. Czerwone zaświadczenia dostawy pozostają w posiadaniu stacji ujęcia i winny być przechowywane. Stosownie do mających się wydać bliższych wskazówek będą one ściągnięte dla celów kontroli.

6) Stacje ujęcia oraz inni posiadacze książek dostawy obowiązani są okazywać je na żądanie kontrolerom gospodarczym Głównego Związku sadowniczo-warzywniczego w Generalnym Gubernatorstwie wzgl. tegoż Związkowi Okręgowym i placówkom powiatowym.

7) Dla pokrycia kosztów administracji i ujęcia posiadacz książki dostaw obowiązany jest potrącić z kwoty wypłaconej hodowcy 10% i wpisać tę sumę na zaświadczeniu dostawy w rubryce „opłata za ujęcie“. Połowę potrąconej sumy należy, stosownie do § 3 ust. 1) regulaminu składek Głównego Związku sadowniczo-warzywniczego w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 1. 4. 1941 r., trzymać w pogotowiu na cele uregulowania zbytu płodów sadowniczo-warzywniczych. Składki ściąga się na podstawie specjalnych postanowień wymiarowych.

Druga połowa wspomnianej kwoty przeznaczona jest na pokrycie kosztów stacji ujęcia, włącznie z kosztami utworzonych ewentualnie zbiornic.

8) Postanowieniom powyższym podlegają również dopuszczeni w drodze wyjątku wielcy konsumenci (siła zbrojna, szpitale, zakłady uzbrojenia) oraz ewent. rozdzielnicy detaliczni (p. ust. 3). Koszty administracyjne w wysokości 5% przedkładać należy co tydzień stacji ujęcia za pomocą żółtych przebitek.

9) Niniejsza instrukcja wchodzi w życie z dniem 1. 9. 1941 r.

Z polecenia
Finke

Kraków, dnia 10 października 1941 r.

Fragekasten Skrzynka zapytań

Vermögenserwerb und Einkommensteuer

Frage: Haftet der Erwerber eines Teils des Vermögens eines Steuerpflichtigen für die Einkommensteuer seines Vorgängers?

Antwort: Haftungsvorschriften solcher Art sind im Art. 128 der im Generalgouvernement geltenden Abgabordnung enthalten. Danach haftet der Erwerber des Vermögens oder solcher Summe der Vermögensgegenstände seines Rechtsvorgängers ohne welche die bisherige Tätigkeit des Rechtsvorgängers nicht mehr betrieben werden kann, für die Einkommensteuer seines Rechtsvorgängers, soweit:

- 1) das Vermögen oder die obenbezeichnete Summe der Vermögensgegenstände vor der Übereignung (vor dem Erwerb) einer Rechtsperson (einer Ges. m. b. H., einer Genossenschaft oder einer A. G.) angehört hat und zugleich
- 2) die Steuer in dem Einkommen aus dem erworbenen Vermögen oder aus der erworbenen Summe der obenbezeichneten Vermögensgegenstände begründet war und
- 3) die Steuer für die Zeit vor der Übereignung zu entrichten war.

Ist das Unternehmen auf den Ehegatten des bisherigen Eigentümers oder auf diejenigen, die mit dem bisherigen Eigentümer bis zum dritten Grade verwandt oder verschwägert sind, übergegangen, so haften die Erwerber für die Einkommensteuer des bisherigen Eigentümers soweit die obenbezeichneten Voraussetzungen 2 und 3 gegeben sind.

Die Haftung ist gesamtschuldnerisch. Jeder schuldet die ganze Leistung. Es steht der Steuerbehörde frei, an welchen Gesamtschuldner sie sich halten will. Sie kann die geschuldete Leistung von jedem Gesamtschuldner ganz oder zu einem Teil fordern. Zahlung durch einen Gesamtschuldner kommt den anderen Gesamtschuldnern zustatten. Bis zur Entrichtung des ganzen Betrages bleiben alle Gesamtschuldner verpflichtet.

Die Haftung kann nicht durch eine wirtschaftlich der Übereignung gleichstehende Nießbrauchstellung umgangen werden.

Nabywanie majątku i podatek dochodowy

Pytanie: Czy nabywca części majątku płatnika podatkowego odpowiada za podatek dochodowy swego poprzednika?

Odpowiedź: Przepisy o odpowiedzialności powyższego rodzaju zawarte są w art. 128 obowiązującej w Generalnym Gubernatorstwie Ordynacji podatkowej. Na mocy tych przepisów nabywca majątku lub takiego zespołu przedmiotów majątkowych swego poprzednika prawnego, bez których ten ostatni nie mógłby uprawiać nadal swej dotychczasowej działalności, odpowiada za podatek dochodowy swego poprzednika prawnego, o ile:

- 1) odnośny majątek lub wspomniany wyżej zespół przedmiotów majątkowych stanowił przed przewłaszczeniem (przed nabyciem) własność osoby prawnej (spółki z ogr. odp., spółdzielni lub spółki akcyjnej), a jednocześnie
- 2) podatek uzasadniony był dochodem z nabytego majątku lub też z nabytego zespołu wspomnianych wyżej przedmiotów majątkowych i
- 3) podatek należny jest za czas poprzedzający dokonanie przewłaszczenia.

Jeżeli przedsiębiorstwo przeszło na własność małżonka dotychczasowego właściciela lub na osobę, spokrewnioną albo spowinowaconą z dotychczasowym właścicielem aż do trzeciego stopnia, wówczas nabywcy odpowiadają za podatek dochodowy dotychczasowego właściciela, o ile zachodzą wymogi wspomniane wyżej pod 2 i 3.

Odpowiedzialność powyższa jest solidarną, tj. każdy z dłużników odpowiada za całość świadczenia. Władza podatkowa może według swego wyboru domagać się zapłaty od każdego z solidarnych dłużników. Może ona żądać od każdego z solidarnych dłużników uiszczenia należnej sumy w całości lub w części. Zapłata dokonana przez jednego z solidarnych dłużników zwalnia pozostałych dłużników od uiszczonych części długu. Aż do uiszczenia całkowitej należności wszyscy dłużnicy solidarni są obowiązani do zapłaty.

Odpowiedzialność powyższa nie może być uchylona przez ustanowienie prawa użytkowania, gospodarczo równoważnego z przewłaszczeniem.

**Anzeigen in der „Ernährungswirtschaft“
haben guten Erfolg.
Machen Sie einen Versuch und Sie werden über die Nachfrage
erstaunt sein.**

Die Landwirtschaftliche Zentralstelle

Geschäftszentrale Krakau

mit ihren 4 Distriktsstellen, 40 Kreisstellen und zahlreichen sonstigen Verbindungs- und Ausführungsstellen

hat viel Nützliches zu bieten und zu sagen.

In dieser Zeitschrift und an dieser Stelle werden von nun ab regelmäßig wichtige Hinweise über Landbestellung, Verpackung landwirtschaftlicher Erzeugnisse, vor allem über Marktfragen und viele andere für Sie interessante Dinge erscheinen!

wraz z 4 oddz. w Dystryktach, 40 oddz. powiatowymi oraz licznymi organami pośredniczącymi i wykonawczymi

ma niezmiernie wiele do zaoferowania i powiedzenia.

W tym czasopiśmie i na tym miejscu będą się odtąd regularnie ukazywać praktyczne rady i wskazówki o uprawie roli, pakowaniu produktów rolnych, przedewszystkiem o sprawach rynkowych i wiele innych dla Was ciekawych zagadnień!

■
Gut aufpassen –
und dann danach
handeln

■
Uważajcie pilnie –
i korzystajcie
z ogłoszeń

przeciw
wolkowi zbożowemu

Grodyl

niezawodny
łatwy i bezpieczny
w użyciu

PACK- und PERGAMENTPAPIER

zum Verpacken landwirtschaftlicher Erzeugnisse liefert

Michael Fleischer

PAPIERGROSSHANDLUNG

Treuhänder

Krakau

Reichsstraße 6. Ruf. 106-38
und 175-56

Papiery pakowe i pergaminy do opakowania rolnych produktów

dostarcza

Michał Fleischer

fabryczny skład papieru

zarząd powierniczy

Kraków

ul. Karmelicka 6. Tel. 106-38
i 175-56

Tischler- und
Tapezierergesellschaft

„Spójnia Meblarzy”

mit antelmässiger Haftung

Warschau, Königsstrasse 9
Fernspr. 633 30

Stets auf Lager

Möbel verschiedener Art in Garnituren und Einzelstücken

Bestellungen

für sämtliche Tapezierer- und Tischlerarbeiten werden entgegengenommen

Spółdzielnia
Stolarzy i Tapicerów

„Spójnia Meblarzy”

z odpow. udziałami

w Warszawie, Królewska 9
Telefon 633 30

Na składach

meble różnego rodzaju w kompletach i sztukach pojedynczych

Przyjmujemy

zamówienia na wszelkie roboty stolarskie i tapicerskie

KIELCE

Przedstawicielstwo „Rolnika” i „Gospodarki Wyżywienia”
mieści się przy ulicy Sienkiewicza 77, telefon 12-73

BAU u. LIEFERUNG G.m.b.H.

liefert

**Baumaterialien
aller Art**

Warschau, Theaterstr. 8
Ruf 216 33

BUDOWA I DOSTAWA

Sp. z o. o.

dostarcza

**wszelkie
materiały budowlane**

Warszawa, Teatralna 8
Tel. 216 33

Werbt

für die

„Ernährungs-
Wirtschaft”

MASZYNY

Rolnicze

Bronikowski, Grodzki i Wasilewski S. A.

WARSZAWA
Jerozolimska 27

Zwischen

Warthegau und UdSSR

von Landesbauernführer Hellmut Körner

Bis zur letzten Zeile fesselt dieser spannende Erlebnisbericht aus dem Generalgouvernement. Außerordentlich plastisch wird die ernährungswirtschaftliche Lage dieses Raumes dargestellt, und die originellen Maßnahmen zur Erzeugungssteigerung beschrieben. 61 gut ausgewählte und eindrucksvolle Bilder steigern die Anschaulichkeit des Textes.

Der Verfasser des Buches ist der Präsident der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements, Landesbauernführer Körner. Die Feder eines so ausgezeichneten Kenners der Verhältnisse des Generalgouvernements vermeidet es, wirtschaftliche Probleme allzu langatmig zu erörtern, sondern sie in gemeinverständlicher Form darzustellen.

Das Buch vermittelt einen tiefen Einblick in die Aufbauprobleme des nunmehr vergrößerten Nebenlandes des Reiches. Es wird deshalb das besondere Interesse breiter Kreise des Generalgouvernements finden.

**115 Seiten, 61 Abbildungen, Format: gr. 8°, in Ganzleinen geb. Zl. 9.50.
Zu beziehen vom Agrarverlag, Krakau, Nürnbergerstr. (Jul. Lea) 5a**

Kleinanzeigen

in der Zeitschrift „Die Ernährungswirtschaft“

sind Ihre Vertreter, wenn Sie was kaufen, verkaufen oder vermitteln wollen.

Brauchen Sie Arbeitskräfte?

Eine kleine Anzeige für wenig Geld bringt Ihnen viele Angebote ins Haus, denn „Die Ernährungswirtschaft“ wird von vielen Landwirten im Generalgouvernement gelesen. Außerdem ist der Preis für „Kleinanzeigen“ sehr gering. Jedes gedruckte Wort kostet 30 Groschen — fettgedrucktes Wort 80 Gr. Versuchen Sie es einmal mit einer „Kleinanzeige“ in „Die Ernährungswirtschaft“ und Sie werden über den großen Erfolg überrascht sein.

Füllen Sie also den unten stehenden Bestellschein aus, geben Sie uns Ihre Wünsche bekannt und senden Sie Ihre Bestellung gleichzeitig mit den Gebühren ein. Die Kosten können Sie mit Leichtigkeit selbst berechnen.

Drobne ogłoszenia w „GOSPODARCE WYŻYWIENIA“

są Waszym przedstawicielem, gdy chcecie coś kupić, sprzedać lub pośredniczyć.

Potrzebujecie sił do pracy?

Drobne ogłoszenie za niewiele pieniędzy dostarczy Wam do domu wiele ofert. „Gospodarkę Wyżywienia“ bowiem czyta wielu rolników w Generalnym Gubernatorstwie.

Przy tym cena „drobnych ogłoszeń“ jest bardzo niska. Każde drukowane słowo kosztuje 30 gr. — słowo tłustym drukiem 80 gr. Spróbujcie raz tylko umieścić „drobne ogłoszenie“ w „Gospodarce Wyżywienia“, a będziecie zdziwieni nadzwyczajnym jego skutkiem.

Wypełnijcie więc niżej załączone zamówienie, wypiszcie swoje życzenia i prześlijcie nam zamówienie wraz z należnością. Koszta bowiem możecie sobie sami z łatwością wyrachować.

hier ausschneiden — tu odciąć

„Kleinanzeigen“ - Bestellung: Drobne ogłoszenia - Zamówienie:

Bitte nachstehende Anzeige in der nächsten Nummer der Zeitschrift „Die Ernährungswirtschaft“ aufzunehmen. Die unterstrichenen Wörter sollen in Fettdruck erscheinen. Die Gebühr (jedes Wort 30 Gr. — fettgedrucktes Wort 80 Gr.) ist in Briefmarken beigefügt.

Proszę umieścić następujące ogłoszenie w następnym numerze „Gospodarki Wyżywienia“ Podkreślone słowa mają być wydrukowane tłustym drukiem. Należność (każde słowo 30 gr, tłuste słowo 80 gr) załączona w znaczkach pocztowych.

Text:

Tekst:

Vor- und Zuname:

Imię i nazwisko:

Wohnort:

Miejscowość:

Straße:

Ulica:

Post:

Poczta:

Kreis:

Powiat:

HETZ
SCHLEPPER-RAUPENGREIFER-KETTE
kennt keine Geländeschwierigkeiten

FRITZ HETZ · KETTENFABRIK · ETTLINGEN/BADEN

LARISCH

liefert: Obstbaumcarbolineum
Schwefelkalkbrühe
Bleiarsen
Wundbehandlungsmittel / Raupenleim
Nikotin
Quassia

M. Larisch & Co., Breslau-Lissa
Fabrikation seit 1902

Zu beziehen durch die Landwirtschaftliche Zentralstelle Krakau

Chronią owoce przed robaczywieniem

OPASKI TRUJĄCE »ROCK«

Zakładane na pnie drzew w końcu czerwca. Dostawa odwrotna.

Cena 60 gr. za metr b. - SZKÓŁKI B. GAŁCZYŃSKI & J. ŚLĄSKI

Broniszów p. loco. okr. krakowski

Obstbauern, es ist die höchste Zeit Raupenleimringe aufzulegen
Raupenleim erfüllt seinen Zweck nur dann, wenn er nicht
abfließt, klebebeständig und widerstandsfähig gegen Witterungseinflüsse ist. Diese Vorteile besitzt **RAUPENLEIM Marke AZOT**

AZOT A.G.

Chemische Fabrik, Jaworzno O/S

Zu beziehen durch die Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle, Krakau

Sadownicy, już najwyższy czas zakładać na drzewach opaski lepowej

Dobry lep sadowniczy, aby spełnił swoje zadanie, musi posiadać następujące własności:

nie ściekać, mieć trwałą lepkość, odporność na zmiany atmosferyczne. Takie zalety posiada **LEP SADOWNICZY Marki AZOT**

AZOT A.G.

Chemische Fabrik, Jaworzno O/S

Do nabycia w oddziałach Landwirtschaftliche Zentralstelle Kraków i Spółdzielniach rolniczych